

Universitat
Oberta
de Catalunya

Formar. Transformar.
Històries de transformació

BOU

30 anys, 30 històries de transformació

La fidelitat a un mandat inclusiu, digital i emprenedor 7
Àngels Fitó, rectora de la UOC

30 cursos. La nostra història 8

TRANSFORMANT L'APRENTATGE

01 Douglas Castro. La revolució personal 12

02 Estefanía Alonso. Des d'on vulguis 13

03 Zaida Vázquez. La creació immersiva 14

Més de 120.000 graduats al llarg d'aquests 30 anys 15

04 Carlos Manuel Bosch. Aprenentatge constant 16

05 Maia Llácer. Acompanyant l'elit esportiva 17

06 David Bañeres. La IA per ensenyar millor 18

Es crea OpenEU per establir la universitat oberta europea 19

07 Enric Guimó. Reivindicació rural 20

Model educatiu pioner: l'estudiant, al centre 21

08 Andrea Amouzouvi. Trencant barreres 22

09 Xavier Mas. Innovació permanent 23

10 Marcelo Maina. Adquirint competències clau 24

Per una vida professional oberta 25

EXPLORANT LES RESPOSTES DEL FUTUR

11 Jesús Martín. Segones oportunitats 28

Sobre què fem recerca? 29

12 Marta López Costa. Reinventar les aules 30

13 Diana Roig-Sanz. Recerca jove 31

14 Francisco Jerez. Adaptar-se al canvi 32

15 Edgar Jorba. Emprenent el vol 33

16 Liv Raphael. Impactant en la salut digital 34

Com fem recerca? 35

17 Lucía Lozada. Trencant paradigmes 36

18 Francina Sole. Trencant estereotips 37

19 Montse Arias. Compromís social 38

20 Nella Escala. Generant sinergies 39

COMPARTINT EL CONEIXEMENT

21 Rachel Palmén. Reduir la bretxa 42

22 Mark Farid. Reptes contemporanis 43

23 Olga Merino. Empoderament professional 44

24 Esther Méndez. Impactant en la ciutadania 45

Una UOC més connectada amb el seu entorn 46

25 Joan Arnedo. Professions del present 48

26 Joaquín Jiménez. Impacte glocal 49

27 Cristina Agustín. Aliances estratègiques 50

28 Miquel Martorell Vicens. Transformació professional 51

29 Mirela Fiori. Treball en equip 52

30 Georgina Matamoros. Emprenedoria permanent 53

Què diuen de nosaltres 54

Àngels Fitó

Rectora de la Universitat Oberta de Catalunya

La fidelitat a un mandat inclusiu, digital i emprenedor

La creació de la UOC ara fa trenta anys pot ser descrita com una singularitat de difícil repetició, en què van coincidir un grapat de fets extraordinaris: des del compromís intel·lectual i la visió de l'equip fundacional fins a la voluntat política manifestada en l'aprovació unànime del Parlament de Catalunya, passant per la disponibilitat d'una tecnologia innovadora, la intuïció en apostar per un model d'aprenentatge diferent o el disseny institucional propi. Tots aquests elements van ser necessaris perquè aquella institució creada per la Llei 3/1995 pugui celebrar avui les seves tres dècades d'existència.

Dins d'aquesta feliç conjunció, hi ha un tret potser no prou subratllat: el nostre mandat públic. Aquesta empremta —com les marques distintives de naixement— ens ha orientat des dels inicis i ha tenyit tota la nostra trajectòria. Coherents amb aquest encuny, hem treballat per ser referents en la generació, el reconeixement i l'intercanvi de coneixement complex i rellevant, ens hem adaptat a un context en moviment, hem integrat les oportunitats tecnològiques i hem mantingut línies de diàleg i col·laboració constants amb la resta d'actors. En altres paraules, la UOC ha fet del mandat públic senyal i guia.

La continuïtat de la UOC ha fet palès l'encert del plantejament inicial, així com la capacitat dels successius equips per adaptar-se i evolucionar al ritme dels reptes globals. Convençuts que formar és transformar, hem prioritzat el desenvolupament d'un sistema de formació contínua superior per donar resposta a les necessitats socials que ja tenim entre nosaltres, vehicular la innovació empresarial i reduir la bretxa digital. Avui podem dir que som sistèmics, globals i inclusius, amb constants genuïnes com l'absència de barreres, l'accessibilitat a la formació en tot el recorregut vital i l'orientació vers l'ocupabilitat. Són exemples recents d'aquests principis identitaris programes com el compromís amb la UOC rural, les microcredencials com a mecanisme per promoure l'ocupabilitat, el fet de disposar d'un pla d'acció cultural enxarxat amb la comunitat, l'adaptació del nostre model educatiu a la IA, així com les noves missions de la recerca.

Al llarg d'aquests primers trenta anys, la nostra ha estat una trajectòria de servei altament eficient i productiu que es concreta en la docència, la recerca i la gestió diàries i, sobretot, es personifica en els més de 120.000 graduats i graduades... i en els que vindran. Assumit ja que la formació al llarg de la vida és un flux vital, tres són els elements de continuïtat: la credibilitat basada en la recerca, la flexibilitat atorgada per la tecnologia i el reconeixement social, cívic i empresarial.

Lluny del cofoisme paralitzant o de l'agitació eixorca, ens hem esforçat per transformar i fer evolucionar les preguntes originàries i per innovar i adaptar les possibles respostes. Perquè volem honorar el llegat rebut i, sobretot, imaginar la UOC de demà. D'aquí, la fidelitat a un mandat inclusiu, digital i emprenedor tan necessari ahir com demà, i que ara i sempre es manifesta en una clara voluntat d'impacte en la vida de les persones i de la societat que ens acull. La nostra funció social implica, necessàriament, mobilitzar tot el talent possible, sincronitzar universitat i societat, i reforçar el paper de la UOC com a node de coneixement.

30 CURSOS. LA NOSTRA HISTÒRIA

Accedeix a la videomemòria

Gabriel Ferraté
Rector fundador

"Volíem trencar les barreres de l'espai i el temps"

Imma Tubella
Rectora

"La UOC ha passat de ser un gran projecte a ser una gran universitat, pionera i de prestigi arreu"

Josep A. Planell
Rector

"Volem seguir sent vector de canvi i progrés, i seguir participant en la transformació i la interconnexió de persones, de societats i d'idees"

Àngels Fitó
Rectora

"La UOC ha fet del mandat públic senyal i guia"

1995-1996

06/10/1994
Neix la UOC

La primera universitat en línia del món

1999-2000

1r. programa de doctorat
Programa internacional de la Societat de la Informació i el Coneixement

1r. centre de recerca
Internet Interdisciplinary Institute (IN3)

Oficina internacional
Ciutat de Mèxic (Mèxic)

Oficina a Madrid

2000-2001

2003-2004

2004-2005

Revista d'e-learning
International Journal of Educational Technology in Higher Education (RUSC/ETHE)

Segell d'or
Excel·lència europea per a la gestió de la qualitat (EFQM)

2005-2006

2007-2008

Medalla d'or
IMS Global Learning Consortium a la transformació dels continguts d'aprenentatge

UOC Alumni
Comunitat de graduades i graduats

2008-2009

Honoris causa
Tim Berners-Lee, creador del World Wide Web

Centre d'innovació
L'actual eLearning Innovation Center

2009-2010

Centre d'Idiomes Moderns

Publicacions en obert
Repositori O2

2012-2013

2014-2015

Escola de Doctorat

UOC Corporate
Solucions d'aprenentatge per a empreses

UOC X
Impuls a la formació contínua

2016-2017

Centre de recerca
eHealth Center

2017-2018

Compromís institucional
amb els objectius de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides

Oficina internacional
Bogotà (Colòmbia)

2018-2019

Districte digital
Dos nous edificis al 22@ de Barcelona

2019-2020

100 % en línia
Per primera vegada, el 100 % de les proves d'avaluació final són virtuals

2020-2021

25 anys
Celebrem 25 anys formant les persones al llarg de la vida

2021-2022

Acreditació institucional
Som la primera universitat catalana amb tota l'oferta oficial acreditada

100.000 alumnis

2022-2023

Hub Interdisciplinari de Recerca i Innovació

2023-2024

Campus UOC
Tanca l'edifici del Tibidabo i se centralitza l'activitat al campus del Poblenou

Canvas
El 98 % de les assignatures s'imparteixen en el nou entorn d'aprenentatge

2024-2025

30è. curs

Oferim 65 microcredencials
Cursos breus de formacions especialitzades

Escola de Programació

TRANSFORMANT L'APRENENTATGE

Douglas Castro
Estudiant del màster
d'International Affairs
and Diplomacy

LA REVOLUCIÓ
PERSONAL

PÀG 12

Estefanía Alonso
Estudiant del grau
de Comunicació

DES D'ON
VULGUIS

PÀG 13

Zaida Vázquez
Graduada en Disseny
i Creació Digitals

LA CREACIÓ
IMMERSIVA

PÀG 14

Carlos Manuel Bosch
Estudiant de la
UOC des del 1994
ininterrompudament

APRENENTATGE
CONSTANT

PÀG 16

David Bañeres
Investigador del
SOM Research Lab

LA IA PER
ENSENYAR MILLOR

PÀG 18

Maia Llàcer
Gimnasta. Estudiant
del grau de Psicologia

ACOMPANYANT
L'ELIT ESPORTIVA

PÀG 17

Enric Guimó
Estudiant del grau
de Turisme

REIVINDICACIÓ
RURAL

PÀG 20

Andrea Amouzouvi
Estudiant del màster
d'Ocupació i Mercat
de Treball

TRENCANT
BARRERES

PÀG 22

Marcelo Maina
Director del màster
universitari d'Educació
i TIC (*E-learning*)

ADQUIRINT
COMPETÈNCIES CLAU

PÀG 24

Xavier Mas
Expert en educació
digital a l'eLearning
Innovation Center

INNOVACIÓ
PERMANENT

PÀG 23

LA REVOLUCIÓ PERSONAL

Llegeix-ne més

Douglas Castro

01

En Douglas és un estudiant nicaragüenc del màster d'International Affairs and Diplomacy, que organitza la UOC amb l'Institut de les Nacions Unides per a la Formació Professional i la Recerca (UNITAR, per la sigla en anglès). Afincat a Colòmbia, és un activista a favor de la democràcia i la defensa dels drets humans a Nicaragua.

Què et va motivar a continuar estudiant?

Des de petit, la meua meta sempre ha estat estudiar. M'agrada estudiar i invertir en el meu coneixement, ja que tinc un compromís bastant fort amb la meua formació acadèmica, i aquest sempre ha estat el motor principal. L'altra cosa és que, ateses les circumstàncies al meu país, la crisi m'ha afectat de manera significativa i m'ha limitat per poder-me desenvolupar, però jo crec que, també, part de l'exercici de la resiliència és el fet de poder-me formar. Aquesta és part de la meua lluita.

Com vas conèixer la UOC?

En l'exercici de buscar una institució de formació de qualitat, he explorat moltes acadèmies i he parlat amb molts centres. Amb tot, com que no tinc documentació, no puc estudiar de manera presencial perquè em demanen el visat o el passaport. Això em va portar a investigar l'educació en línia i em va interessar bastant el programa que estudio actualment, sobre assumptes internacionals i diplomàcia, atès el meu interès pels temes internacionals i polítics.

A més d'agradar-me el programa, vaig veure que hi havia una atenció, un acompanyament i una comprensió davant la meua situació. És a dir, quan jo plantejo la meua situació, les institucions no estan preparades per respondre-hi i, d'entrada, la rebutgen o no hi mostren interès. Amb la UOC, en canvi, hi va haver molta obertura. Això em va permetre estudiar el que m'agrada i en una institució formal, de qualitat i en línia. La decisió d'estudiar a la UOC va ser una decisió informada i meditada.

Què és el que destaqués més del màster?

En primera instància, és interessant ser dins un grup bastant divers, ja que la majoria d'estudiants són del sud-est asiàtic (gent de l'Orient Mitjà, entre altres països). Hi ha molt poques persones llatinoamericanes. Aleshores, estudiar un màster de relacions internacionals amb persones d'altres països és molt interessant, perquè tenen una visió més pròxima del que passa al seu entorn. Hi ha una tendència a simplificar les realitats d'altres països. Per això, és bo conèixer aquestes realitats des de l'experiència pròpia dels que en són originaris.

"Poder-me formar és part de la meua lluita"

DES D'ON VULGUIS

Accedeix al vídeo

"Volia un estil de vida que la universitat presencial no em permetia tenir"

Què et va portar a triar la UOC?

Vaig començar a estudiar un grau presencial, però amb el pas dels anys va ser més complicat combinar-ho amb la feina, i jo volia un estil de vida que la universitat presencial no em permetia tenir, com ara anar a Irlanda, treballar a Escòcia... Em volia moure, conèixer altres llocs i aprendre de diferents entorns.

Com aconseguixes combinar els estudis en línia amb els viatges, la feina i el voluntariat?

Organitzar-te és fonamental, i també he après durant el procés a gestionar el temps i les emocions de manera eficient i a ser-ne conscient. A més, és important tenir molt clar quin és l'objectiu de cadascuna de les coses que fas en un moment concret, i prioritzar, perquè s'ha de tenir en compte que tot és molt canviant i s'ha d'estar obert al canvi.

Quin consell donaries a altres persones que es plantegin adoptar un estil de vida de nòmada digital?

Considero que cal obrir-se i provar-ho; en aquesta aventura, pots descobrir una altra faceta de tu mateix i omplir-te d'aprenentatge de persones i llocs.

És interessant donar-se aquesta oportunitat, com també és important entendre les diferents formes d'aprenentatge de cadascú i preguntar-se què et fa gaudir a tu. Cal provar-ho! No tothom gaudeix o prioritza de la mateixa manera o les mateixes coses.

L'Estefanía és estudiant del grau de Comunicació, treballadora, nòmada digital i voluntària. Es considera una jove inquieta amb ganes de descobrir i estar en canvi constant, ja que això li permet avançar i aprendre d'altres llocs, persones, punts de vista i d'ella mateixa.

Estefanía Alonso

02

LA CREACIÓ IMMERSIVA

"L'ús de la realitat augmentada m'ha permès experimentar amb noves formes d'interacció entre l'espectador i l'obra"

La teva exposició "No mires, observa" fusiona fotografia i realitat augmentada...

És un projecte molt personal que ha estat una catarsi per a mi. En un període d'autoconeixement i introspecció, vaig començar a fer-me autoretrats per expressar-me mitjançant imatges. Al cap d'uns quants anys, em vaig adonar que tenien una coherència i vaig decidir fer el projecte per explicar una història.

I ara en veiem el resultat!

Realment són dues exposicions: d'una banda, una exposició física en blanc i negre; de l'altra, una de digital, en què les obres cobren vida i s'omplen de color quan les enfoques amb un telèfon intel·ligent gràcies a la realitat augmentada. D'aquesta manera, he volgut expressar que hi pot haver color més enllà del blanc i negre.

Com t'ha ajudat el model de la UOC a dur a terme aquest projecte?

Ha estat fonamental per al desenvolupament de la meua obra. Les assignatures cursades m'han proporcionat una base sòlida en conceptes clau com la psicologia del color, les tècniques de creativitat, l'animació, la semiòtica, la cultura visual, la tipografia, el relat de marca i la composició. A més, matèries com la producció gràfica i digital m'han ensenyat a fer servir programes d'edició i a desenvolupar arxius d'impressió. Fins i tot assignatures aparentment no relacionades, com ara la de desenvolupament de marca, han estat una gran ajuda per establir una coherència estètica i un llenguatge adequat al projecte. Sens dubte, tot és enriquidor. També he explorat temes emergents en el món del disseny, com la intel·ligència artificial i la realitat augmentada, gràcies a l'assignatura de tendències de disseny i a la meua pròpia recerca posterior.

Per què has triat el mitjà digital i la tecnologia per mostrar la teua obra?

El mitjà digital i la tecnologia són una part complementària de la meua obra i el meu procés creatiu. En el meu projecte, he emprat aquests mitjans perquè les fotografies anessin més enllà del seu estat estàtic i per afegir-hi capes de dinamisme, necessari per fer aquest pas simbòlic del blanc i negre a la vida en color. L'ús de la realitat augmentada m'ha permès experimentar amb noves formes d'interacció entre l'espectador i l'obra, cosa que ha fet que l'experiència fos més immersiva i interactiva.

Accedeix al vídeo

La Zaida és una artista andalusa graduada en Disseny i Creació Digitals. Ara estudia el màster universitari de Disseny, Identitat Visual i Construcció de Marca. Això li ha permès desenvolupar habilitats tècniques per poder fusionar el disseny gràfic i la tecnologia digital amb la fotografia en la seva obra.

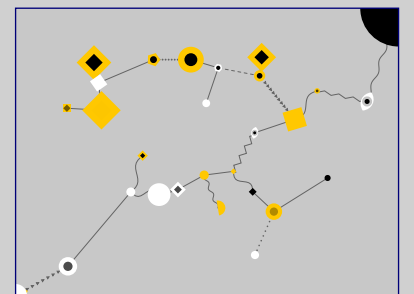
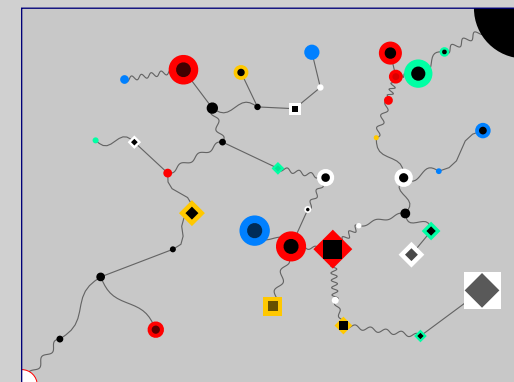
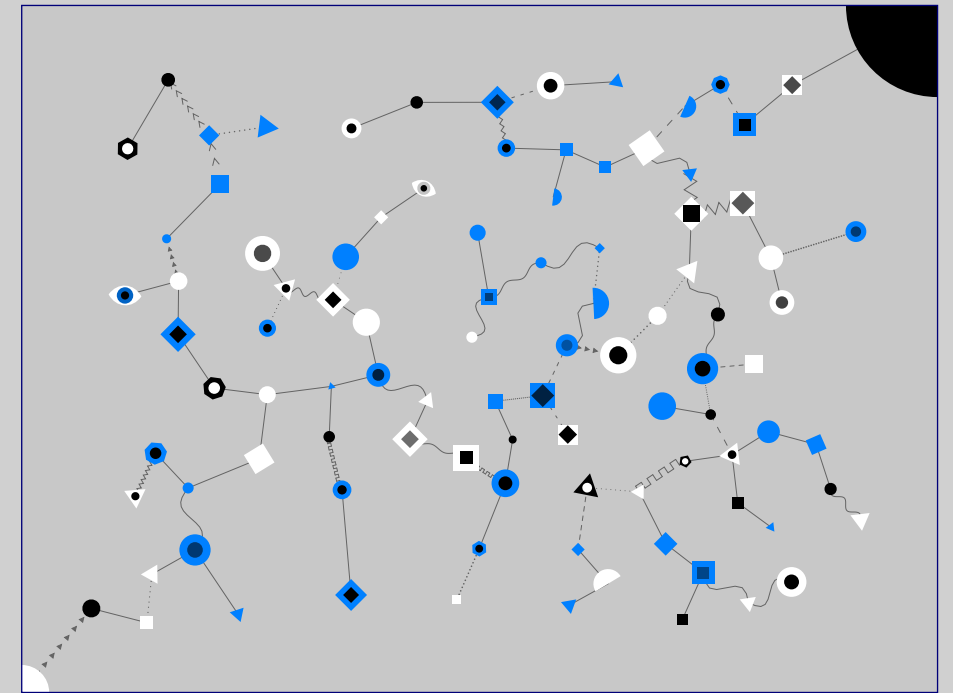
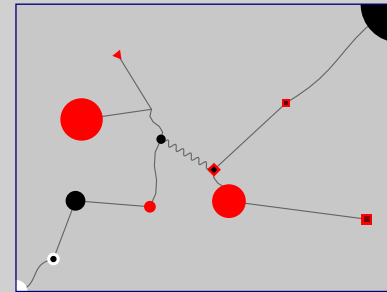
Zaida Vázquez

03

Constel·lacions, làmines creades pel col·lectiu artístic Playmodes amb motiu dels actes de graduació del 30è. aniversari de la UOC.

Vols saber-ne més?

Més de 120.000 persones procedents de més de 150 països s'han graduat a la UOC al llarg d'aquests trenta anys

Aquests estudiants s'han format per millorar la seva carrera professional, per reinventar-se i per créixer com a persones. Sovint, a més, han estat agents de canvi en el seu entorn.

Més enllà dels coneixements adquirits, estudiar a la UOC és també desenvolupar capacitats: aprendre fent, autoorganitzar-se, gestionar el temps eficientment, i desenvolupar una visió crítica i emprenedora. És a dir, prendre consciència de ser membre d'una ciutadania global.

Fa trenta cursos, vam començar el camí de repensar com la tecnologia podia esdevenir el millor aliat per oferir un model d'aprenentatge significatiu i rellevant. Al llarg d'aquests anys, hem innovat i hem acompanyat l'estudiantat en el seu creixement personal i professional.

La nostra trajectòria ens porta a voler continuar essent referents de la formació al llarg de la vida en una societat inclusiva, digital i emprenedora.

APRENTATGE CONSTANT

Llegeix-ne més

Què va fer que comencessis a estudiar Informàtica a la UOC el 1994?
Em va semblar que m'oferia la possibilitat d'estudiar al meu ritme. I des de llavors que estic enganxat a la UOC. M'agrada perquè em permet aprendre coses noves, com informàtica o ciència de dades, idiomes... i sempre fent-ho al meu ritme, sense uns horaris preestablerts.

Recordes com vas assabentar-te que existia?

Ho deuria llegir a algun lloc o a la televisió. Aleshores semblava una idea boja això d'estudiar per internet. Jo tenia 40 anys i escaig.

Què has estudiat fins ara?

Set titulacions. Algunes encara les estic cursant, com el grau de Psicologia, el grau de Ciència de Dades Aplicada (Applied Data Science) i el màster universitari de Ciència de Dades (Data Science). Ja he acabat Enginyeria Tècnica Informàtica de Sistemes, Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Gestió, el segon cicle d'Enginyeria Informàtica i el màster de Bioinformàtica i Bioestadística. A part, tinc una llicenciatura de Ciències Químiques per la UB i un doctorat d'Enginyeria Química a la UPC.

Què ha suposat per a tu la UOC?

Omplir un espai que necessitava. Soc una mena d'etern estudiant, sempre m'ha agradat aprendre coses noves i l'entorn acadèmic. Mantenir-me actiu intel·lectualment és tot un repte, i la UOC m'ho facilita.

Ha canviat gaire la Universitat al llarg de tots aquests anys?

Molt, com la vida. Cada vegada és més en línia. La veritat és que trobo a faltar la sensació de ser una gran família. Als seus inicis era menys impersonal, s'organitzaven un parell de trobades cada semestre, tenies la possibilitat de conèixer tutors i companys i et permetia fer noves amistats. Hi ha companys amb qui encara ara quedem de tant en tant.

"Fa 30 anys estudiar per internet semblava una idea boja"

Carlos Manuel Bosch

04

En Carlos, jubilat professionalment des de fa 8 anys, ha treballat pràcticament sempre com a professor de secundària impartint les matèries de Matemàtiques, Física, Química i Informàtica. Va estrenar-se com a estudiant de la UOC el 1994 i des de llavors no ha parat d'aprendre. Fa 30 anys que estudia sense interrupció i té clar que seguirà així tant com pugui.

ACOMPANYANT L'ELIT ESPORTIVA

Llegeix-ne més

La Maia és una gimnasta mallorquina de 20 anys que estudia el grau de Psicologia. La UOC ofereix un programa d'acompanyament als esportistes de competició proporcionant-los un tutor de suport i adaptacions acadèmiques perquè puguin compaginar els estudis amb els entrenaments i les competicions.

Maia Llácer

05

"És molt important seguir amb uns estudis que et formin per al futur i per a quan acabis la teva etapa com a esportista"

Per què una gimnasta d'elit com tu decideix estudiar un grau?

Faig un esport que no està reconegut a escala nacional. Per tant, és molt important seguir amb uns estudis que em formin per al futur i per a quan acabi la meua etapa com a esportista. Entreno vuit hores diàries. Per tant, la UOC, en ser a distància, em permet organitzar-me millor i poder-ho compaginar tot.

Has començat a estudiar Psicologia a la UOC. Creus que els coneixements que aprendràs al grau et podran ajudar a controlar l'estrès, els nervis i la pressió en les competicions?

Sí. Vaig decidir estudiar Psicologia quan vaig començar a treballar amb un professional i em vaig adonar de la importància del cap en el dia a dia, i més encara en un esport com el meu, en què realment entreno durant moltes hores per jugar-te tota aquesta feina en un minut de competició.

Com d'important és el paper de la psicologia per als esportistes d'elit?

L'esport és un 80 % de cap, des del meu punt de vista. La manera que tens d'afrontar les competicions, de prendre't els resultats tant positius com negatius, el fet de suportar expectatives i incerteses, i sobretot les adversitats... Un clar exemple d'això són les lesions i la por a què t'enfrontes quan en surts i tornes a practicar l'esport, sobretot en gimnàstica artística, en què el risc és alt. Cal tenir la capacitat de controlar la por, tenir les ganes i posar tota la vida en un equilibri per poder fer aquest esport.

Com són percebudes i tractades les atletes femenines en comparació amb els atletes masculins dins la comunitat de la gimnàstica?

Tenen un tracte semblant, però la diferència de salaris en les lligues internacionals existeix, dada que no acabo d'entendre, ja que la femenina és més mediàtica que la masculina.

Creus que hi ha pressió estètica sobre les gimnastes femenines?

Sí, però a mesura que ha anat avançant, es poden veure diferents tipologies de cossos dins del mateix esport. Cada gimnasta té el seu estil i les seves qualitats, i és clar que pot agradar-te més un estil que un altre, però no és una cosa que afecti en gran manera. Dins de l'equip espanyol podem trobar gimnastes més elegants i gimnastes que destaquen per la seva força i potència, i aquesta varietat també aporta moltes coses positives.

LA IA PER ENSENYAR MILLOR

"La IA és una tecnologia que ha d'ajudar els professors a fer les coses millor"

Com sorgeix aquest projecte?

A la UOC, tenim una base de dades anomenada *datamart*, on guardem de manera anònima la informació sobre la trajectòria dels estudiants en les assignatures dels graus i màsters, així com les seves interaccions al Campus Virtual. Com a membre del projecte LIS, he explorat aquestes dades per al seu potencial ús docent. En la nostra recerca inicial, analitzant dades de 979 assignatures, hem observat que ja amb la nota de la primera activitat, feta aproximadament al cap de quinze dies de començar l'assignatura, podem predir amb una eficàcia mitjana del 60% si un estudiant superarà el curs o no.

Una de les crítiques a aquest tipus de sistemes és que podria arribar a substituir els professors...

Està dissenyat com una eina de suport, no de substitució. El professorat és l'únic que sap, a partir de la seva experiència, què necessita realment l'estudiant per continuar una assignatura de manera satisfactòria. Per tant, aquesta simbiosi entre la detecció automàtica i l'experiència del professorat fa que el sistema LIS sigui més efectiu.

La intel·ligència artificial ha estat clau en el desenvolupament d'aquest sistema. Com veus la introducció de la IA en l'educació?

La intel·ligència artificial, com en molts altres models de negoci, s'acabarà introduint a tot arreu. Veig molt difícil que ens quedem fora d'això, i acabarà integrada d'una manera o una altra en un període curt de temps.

En l'educació tenim altres reptes lligats a les eines d'IA generativa i el seu ús per part del professorat i de l'alumnat. En aquest àmbit, venen uns temps de deliberació i adaptació en què com a professors haurem d'aprendre a convida-hi. Jo em quedaria amb el missatge que *la intel·ligència artificial ve a ajudar-nos i és una tecnologia que ens ha d'ajudar a fer les coses millor*.

Llegeix-ne més

En David és investigador del SOM Research Lab. Ha coliderat el projecte LIS, un sistema de detecció precoç d'estudiants en risc de suspendre o abandonar una assignatura, que combina IA i missatges personalitzats. Amb resultats notables, LIS ha millorat la superació del curs en un 5% i ha augmentat les notes dels participants.

David Bañeres

06

Bifröst University

OpenEU

The Open European University

Es crea OpenEU, aliança coordinada per la UOC i amb el suport de la Comissió Europea per establir la universitat oberta europea

Visita el web d'OpenEU →

OpenEU neix d'una de les principals fortaleses de les universitats en línia: la capacitat de facilitar un espai d'aprenentatge a un estudiantat divers que es forma al llarg de la vida i que troba en l'educació digital un espai més flexible i equitatiu. El seu objectiu és donar resposta a tres reptes de l'espai europeu d'educació superior: la transformació digital de les institucions universitàries, la promoció d'una educació superior més inclusiva i equitativa, i la necessitat d'oferir oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom.

L'aliança, que coordinem des de la UOC, agrupa catorze universitats i tretze associacions acadèmiques, empresarials, rurals, municipals i civils de tot Europa per crear una universitat oberta europea que enforteixi l'espai europeu d'educació superior.

REIVINDICACIÓ RURAL

Enric Guimó

07

L'Enric, graduat en Història, Geografia i Història de l'Art i actualment estudiant del grau de Turisme, va néixer i viu a la Pobla de Segur (Lleida) i, el que és més important, se'n sent ben orgullós. Tant que, des del primer moment, va tenir clar que el tema del seu treball final de grau versaria sobre algun punt d'interès local. Té clar que cal reivindicar la història rural, tan malmesa pel pas del temps.

Llegeix-ne més

Vas marxar a estudiar a Lleida, però amb 26 anys ja vas tornar a viure a la Pobla de Segur. Per què vas tornar?

Va aparèixer una oportunitat de feina a l'Oficina de Turisme de la Pobla de Segur, on vaig treballar del 2019 al 2022. Actualment, estic a l'Ajuntament de Sort com a administratiu. He compaginat la feina amb els estudis d'Història, Geografia i Història de l'Art en línia, i em vaig graduar el febrer del 2023, amb el TFG *L'associació veïnal com a factor en el creixement econòmic. Un estudi sobre el paper del Comú de Particulars en el desenvolupament industrial de la Pobla de Segur durant el segle XIX*.

Per què és important que temes locals, que afecten un espai concret i rural, es treballin i es coneguin?

Hi ha moltes raons. Una, contribuir al coneixement de la història rural. Moltes vegades, el pas del temps ens ha maltractat una mica: es perd molta documentació, aquesta realitat queda fosca, no hi ha tants registres... Ajudar a col·locar una peça més del puzzle per completar-lo em sembla una tasca que s'ha de fer. Una de les coses que més em motivava a escriure el TFG era donar a conèixer com era d'especial aquest cas: casos de lluita veïnal en aquest període n'hi ha molts, i la majoria per aconseguir aquests mitjans de producció agrària, però un cas com el del Comú em sembla significatiu. D'una banda, perquè els socis van decidir obrir-se al poble quan, com comentàvem, no en tenien ni la necessitat ni l'obligació. De l'altra, perquè ho van fer en condicions adverses: es van enfrontar a un peix gros de l'època que fins i tot era duc de Medinaceli i van guanyar per la via legal i amb tots els drets en un escenari gens favorable. Deixar-ho per escrit em motiva: hi ha una excepció interessant, a casa nostra, al Pallars. És per això que cal fer créixer l'ego del món rural: aquí també tenim coses úniques.

Si haguessis de fer un altre TFG de la Pobla de Segur, ja saps sobre què el faries?

No. Que el faria de la Pobla? Sí. Que l'he de fer? També. Estudio el grau de Turisme. Després del grau d'Història, Geografia i Història de l'Art he durat sis mesos sense estudiar. I hauré de tornar a fer un TFG, i serà d'un recurs turístic de la Pobla o del Pallars. Queda molt i hi ha temps per pensar: faig el primer semestre, no he fet ni el primer examen.

"Cal fer créixer l'ego del món rural: aquí també tenim coses úniques"

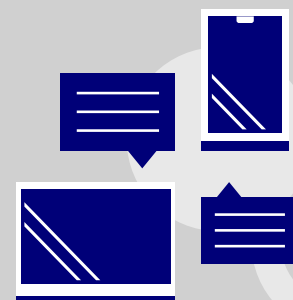
Model educatiu pioner: l'estudiant, al centre

El model educatiu de la UOC és pioner, està **centrat radicalment en l'estudiantat**, i ha anat evolucionant al llarg de 30 anys per respondre a les necessitats emergents i adaptar-se als nous contextos socials i tecnològics. Aconseguir que l'experiència d'aprenentatge sigui memorable és la raó de ser d'aquest model.

L'oferta docent s'articula per mitjà dels **estudis**, que recullen els 7 àmbits de coneixement de la Universitat.

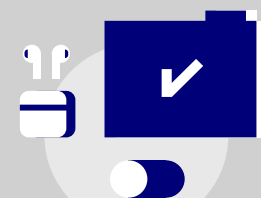
ACOMPANYAMENT DOCENT INTEGRAL

Amb diverses figures docents \times
Personalitzat \times Flexible \times Asíncron,
amb moments clau de sincronia \times En xarxa

AVALUACIÓ DE I PER A L'APRENTATGE

Formativa \times Digital \times Acreditativa \times
Autèntica i competencial \times Inclusiva i ètica \times Integra i compta amb la IA

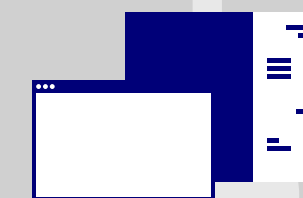
La creació d'oportunitats com a insígnia UOC

Posant l'estudiant al centre, l'empoderem per prendre decisions sobre el seu futur desenvolupament personal i professional, que l'obrin a noves oportunitats:

- **Formatives**, al llarg de la vida
- **D'autoconeixement**, per a l'ocupabilitat
- **De coneixement de l'entorn**, per a la competitivitat
- **Acreditatives**, amb macro i microcredencials
- **De construcció de la seva identitat** digital

RECURSOS D'APRENTATGE SELECCIONATS

Digitals \times Multiformats \times
Accessibles \times Interactius \times
Multimèdia \times Globals \times Adaptables \times
Per a l'aprenentatge actiu

ENTORN DINÀMIC I COL·LABORATIU

Ecosistema tecnològic al servei de l'aprenentatge \times Més enllà de l'aula virtual \times Ubic \times Basat en evidències i recerca \times Innovador

TRENCANT BARRERES

L'Andrea ha treballat en l'àmbit de la integració social i l'orientació laboral, i s'ha format en quiromassatge i en llengua de signes catalana. També ha estudiat el màster d'Ocupació i Mercat de Treball. Té discapacitat auditiva (hipoacusia bilateral profunda) i és una de les més de 2.000 persones amb discapacitat que estudien a la UOC.

Andrea Amouzouvi

08

Llegeix-ne més

"El sistema educatiu no està preparat per atendre persones amb discapacitat auditiva"

L'educació és un dret internacional reconegut per la UNESCO. Creus que les persones sordes reben una educació de qualitat adaptada a les vostres necessitats?

El conjunt de les persones sordes implica molta diversitat en els tipus i graus de pèrdues, així com en l'ús o no de pròtesis auditives. En general, crec que el sistema educatiu no està preparat per atendre persones amb discapacitat auditiva. L'ús de la tecnologia pot facilitar molt la inclusió a l'aula, però sovint, quan aquesta inclusió falta, són clau la implicació i l'empatia, així com la conscienciació del docent i dels companys i companyes.

Quines mesures s'haurien d'implementar per als estudiants sords en el context educatiu, per tal d'adaptar-se a les vostres necessitats?

Avui en dia, tenim el bucle magnètic o l'emissora FM, que permet que els sons de qui parla vagin directament a la pròtesi auditiva d'una manera més nítida. També es fa necessària la subtítolació en els continguts audiovisuals. La figura del company o companya prenedor d'apunts també és molt important en cas que l'alumne no pugui seguir les classes amb normalitat. Moltes persones sordes llegim els llibres per poder entendre, i necessitem poder veure la boca del docent quan parla, en tot moment, per no perdre'ns. Si llegim els llibres, no podem prendre apunts simultàniament, i per això calen adaptacions. Dependrà de cada cas. Es tracta que la informació ens arribi com a la resta, i que sigui de qualitat.

Com has vist evolucionar la situació per a les persones sordes des que vas començar la teva educació fins ara?

Tenint en compte la meua trajectòria educativa, en els cicles formatius l'experiència sempre és més bona, perquè les aules són més reduïdes i els professors no són tan variats, i és més fàcil que recordin la teua condició especial. Però a la universitat presencial va fallar el protocol intern d'atenció a l'alumnat amb discapacitat, i per això ho vaig deixar: era massa angoixant no poder seguir les classes i no rebre pràcticament cap suport. D'aquí a deu anys, gràcies a les reivindicacions, les lluites i l'accés a les tecnologies, espero que el fet de ser sord no comporti inconvenients a l'hora de poder cursar qualsevol formació amb tots els drets i les accessibilitats possibles per a una autonomia plena i total. Millor que en el meu cas, segur que ho serà.

La UOC s'ha adaptat a les teves necessitats com a estudiant?

Sí, estudiar en línia a mi em va molt bé, perquè no m'he de preocupar de la lectura labial, i, si hi ha vídeos, demano que siguin subtítolats o que me'n facin una transcripció. A la UOC, un professor va adaptar una PAC per a mi: la va fer accessible i hi va implicar tots els meus companys, i això poques vegades m'ha passat.

INNOVACIÓ PERMANENT

Llegeix-ne més

Xavier Mas

09

En Xavier és especialista en educació digital i disseny formatiu a l'eLearning Innovation Center, el centre d'innovació educativa i transformació de l'aprenentatge de la UOC. Doctor en Educació i Societat per la Universitat de Barcelona, ha estat dedicant la seva carrera treballant com a assessor pedagògic, dissenyador de l'aprenentatge i gestor d'innovació educativa des del 1997.

Quan vas aterrar a la UOC i quin encàrrec tenies?

El meu aterratge a la UOC va ser l'1 de maig del 1997. L'encàrrec, des de l'inici ha anat vinculat al disseny i desenvolupament pedagògic aplicat a allò que avui coneixem com aprenentatge en línia, educació digital, etc. Des de llavors he participat en tot allò que se n'ha derivat, com ara les diverses evolucions del model educatiu, el disseny d'eines, recursos i activitats formatives, l'assessorament i acompanyament de professorat en els diversos canvis que hi ha hagut, etc.

Quins són els canvis més rellevants que creus que ha experimentat la Universitat els darrers anys?

He viscut diverses etapes. La primera va ser la més creativa i la més intensa, ja que s'havia d'inventar tot. No hi havia referents on mirar i en paral·lel s'havia de fer possible un creixement literalment exponencial en termes quantitius, mantenint la qualitat educativa i la coherència del model. I ens en vam sortir! Ara, torno a notar vibracions que em recorden a l'inici. El món canvia exponencialment i els reptes que això suposa per a l'ecosistema educatiu, especialment l'educació superior, són enormes, i no només per l'evolució tecnològica, també, per la rapidesa dels canvis en la demanda de la societat i dels àmbits professionals. Ens cal més creativitat i més intel·ligència col·lectiva que mai, i això engresca!

Què es manté fidel als seus inicis?

La missió d'acompanyar les persones en la seva trajectòria d'aprenentatge i formació al llarg de la vida, i el compromís amb la qualitat i la innovació com a fites permanents i el fet que aquestes tres coses no són només mandats institucionals, sinó que formen part de l'actitud personal de les persones que empenyem el projecte.

Com s'enfoca la UOC com a institució en la innovació docent?

La innovació sempre ha estat present a la UOC tant de forma implícita com explícita. Forma part de l'ADN i dels valors de la institució i de les persones que en formem part. De fet, hi ha gent a qui li costa treballar sense contemplar el vessant innovador del que està fent, i diria que això és bastant general. Cert que en alguns moments se li ha volgut donar més visibilitat, i en d'altres ha primat més la idea d'activitat transversal lligada al dia a dia. Crec que ara es combinen els dos enfocaments, l'un com a multiplicador de l'altre, i que és un element sense el qual no es podrien afrontar els desafiaments que tenim al davant.

"La missió de la UOC és acompanyar les persones en la seva trajectòria d'aprenentatge i formació al llarg de la seva vida"

ADQUIRINT COMPETÈNCIES CLAU

"Les microcredencials permeten un aprenentatge continu i l'adaptació constant d'habilitats buscades en el mercat laboral"

Quina és la durada habitual de les microcredencials?

La durada de les microcredencials sol ser de quatre setmanes a sis mesos, de manera que estan dissenyades per facilitar el progrés professional i enriquir el perfil personal. La Unió Europea dona suport a la iniciativa i promou la formació al llarg de la vida amb qualitat universitària.

Quin objectiu formatiu tenen?

Tenen com a objectiu formatiu proporcionar una formació especialitzada i flexible que permeti a les persones adquirir coneixements, habilitats i competències específiques en àrees concretes. Les microcredencials són certificacions digitals que permeten i fomenten l'actualització constant de coneixements i l'adaptació a les demandes canviants del mercat.

Quin paper tindran les microcredencials en l'educació superior actual i en el futur?

Considero que les microcredencials s'adapten a la demanda de formació d'un món en canvi constant, ja que permeten un aprenentatge continu i l'adaptació constant d'habilitats. El seu enfocament específic i el fet de poder-se obtenir ràpidament les converteixen en una excel·lent opció per als que busquen actualitzar-se o canviar de carrera.

Les interpreto com una eina valuosa per complementar els títols universitaris. Si bé els títols proporcionen una formació integral en una disciplina, les microcredencials permeten als estudiants demostrar habilitats addicionals o especialitzacions dins d'una àrea. A més, l'estreta col·laboració amb la indústria i altres organitzacions garanteix que les habilitats siguin rellevants i buscades en el mercat laboral.

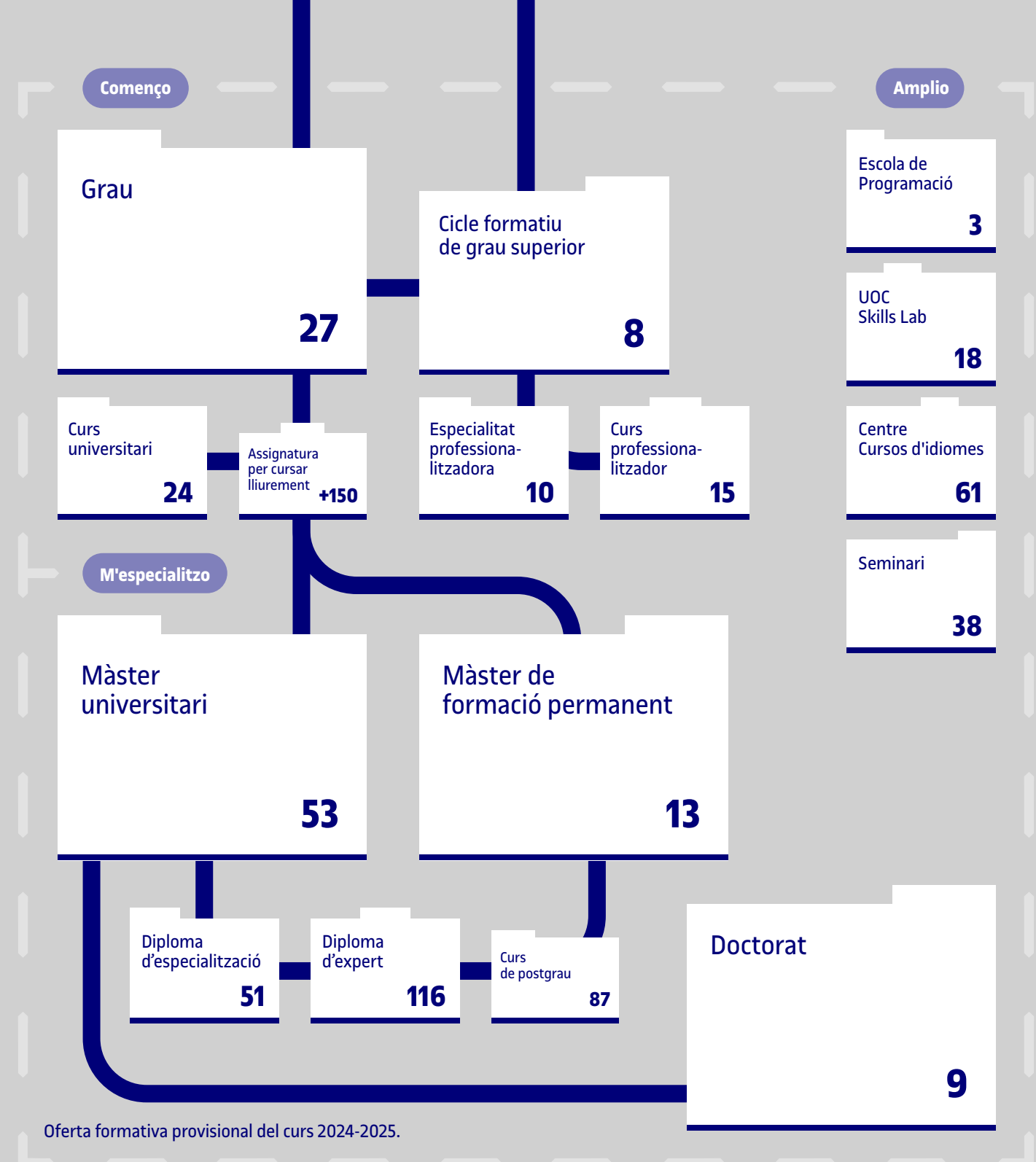
A mesura que les polítiques educatives i la mentalitat dels ocupadors evolucionin, crec que les microcredencials continuaran creixent en importància i transformant l'educació superior. Si ens ho mirem des de la perspectiva universitària, constitueixen una oportunitat estratègica per liderar la innovació curricular i també ampliar l'oferta educativa per a l'aprenentatge al llarg de la vida.

Llegeix-ne més

És director del màster universitari d'Educació i TIC (*E-learning*) de la UOC i expert en microcredencials, certificacions temàtiques, molt especialitzades i de curta durada, que permeten adquirir competències professionals clau per al món actual. A més, són apilables, de manera que, en cursar diverses microcredencials d'una mateixa branca, l'estudiant aconseguirà incrementar els seus coneixements de manera integral.

Marcelo Maina

10

Per una vida professional oberta

Estudia a la UOC

Aquest curs posem en marxa les microcredencials

Són certificacions que validen els resultats de l'aprenentatge obtinguts en experiències formatives de curta durada. Permeten desenvolupar competències clau amb l'objectiu de millorar l'ocupabilitat, de formar-se o d'actualitzar-se en perfils professionals de futur (*reskilling* i *upskilling*), o bé adquirir habilitats en relació amb els reptes actuals i futurs de la societat.

EXPLORANT LES RESPOSTES DEL FUTUR

Jesús Martín
Alumni. Graduat en Dret

SEGONES
OPORTUNITATS

PÀG 28

Marta López Costa
Cofundadora de l'*spin-off*
Smart Classroom

REINVENTAR
LES AULES

PÀG 30

Diana Roig-Sanz
Coordina el grup
de recerca Global
Literary Studies

RECERCA
JOVE

PÀG 31

Francisco Jerez
Alumni del màster
universitari de Turisme
Sostenible i TIC

ADAPTAR-SE
AL CANVI

PÀG 32

Liv Raphael
Directora del Clúster
ODS de l'Associació
Internacional
d'Universitats

IMPACTANT EN
LA SALUT DIGITAL

PÀG 34

Edgar Jorba
CEO i cofundador
d'Aimentia

EMPRENENT
EL VOL

PÀG 33

Lucía Lozada
Professora col·laboradora
dels Estudis de Psicologia
i Ciències de l'Educació

TRENCANT
PARADIGMES

PÀG 36

Francina Sole
Alumni, tutora i
mentora de Technovation
Girls Catalunya

TRENCANT
ESTEREOTIPS

PÀG 37

Nella Escala
Alumni, tutora i estudiant
del doctorat d'Educació i
TIC (*E-learning*)

GENERANT
SINERGIES

PÀG 39

Montse Arias
Estudiant del grau
d'Antropologia i Evolució
Humana, i voluntària

COMPROMÍS
SOCIAL

PÀG 38

Llegeix-ne més

Jesús Martín

11

En Jesús treballava en una petita empresa familiar del sector metallúrgic quan la crisi financera del 2008 va deixar la seva família a la ruïna i ofegada en deutes. Després de preparar unes oposicions, va decidir matricular-se de Dret per continuar escalant posicions a la feina. Gràcies a la carrera, va descobrir l'anomenada *Ilei de la segona oportunitat*, que li va canviar la vida.

Com et definiries?

Algú que va estar molts anys deixant-se portar per la vida i a qui la crisi del 2008 va posar a lloc: vam tancar l'empresa familiar, ho vam perdre tot i vam quedar a la ruïna. A partir d'aquí, vaig prendre les regnes de la meua vida. Tenia 35 anys quan em vaig plantejar per primera vegada què volia ser i fer.

Què vas decidir que volies fer?

Treballar en una administració local. En aquell moment, no tenia gaire informació de com funcionava l'Administració pública, però m'havia de refugiar en l'opció més segura, i l'opció local em cridava l'atenció respecte a altres administracions per la proximitat envers el ciutadà. Tenia poques possibilitats d'aconseguir-ho, però el 2013 vaig guanyar per oposició una plaça fixa a la Diputació de Girona.

Quin va ser el secret?

Estudiar i no parar de formar-me. A la Diputació em vaig adonar que l'eina més potent per a la promoció és la formació. Per això, el 2020 em vaig graduar en Dret a la UOC, fet que m'ha permès progressar laboralment. Ara estic a punt d'acabar el màster universitari d'Advocacia i Procura, també a la UOC.

Què destacaries d'aquests anys d'aprenentatge?

Aconseguir la plaça va ser una bona dosi d'autoestima. Després d'anys molt difícils, semblava que la vida començava a posar-se a lloc. Els mesos en què vaig estudiar per a l'oposició era molt feliç, tenia un objectiu i confiava que ho aconseguiria. Això va canviar el paradigma, vaig passar de no plantejar-me res a tenir un propòsit.

Creus que series on ets si no hagués fet fallida l'empresa?

Segurament no. Mai m'he avergonyit d'aquell fracàs: és gràcies al fet d'haver-nos arruïnat que vaig trobar el meu camí. Crec que tothom hauria de trobar cap a on vol anar i tenir un pla.

Què t'ha aportat la formació universitària?

El que soc i uns coneixements que no hauria assolit pel meu compte. Soc un defensor total del sistema d'aprenentatge de la UOC: si el comparo amb el de les universitats presencials, em sento un afortunat. No entenc l'educació d'una altra manera. A la UOC no fomenten que aprenguis codis de memòria; per contra, et plantegen tants casos per resoldre que aprens a interpretar la llei i a aconseguir el millor enfocament.

"L'eina més potent per a la promoció és la formació"

L'educació del futur

Formar i empoderar les persones per als reptes contemporanis. Generar oportunitats de canvi i millores vitals.

Cultura per una societat crítica

Generar narratives i imaginaris que contribueixin a crear un món més just, sostenible, divers i plural.

Transició social i sostenibilitat

Incidir en les noves dinàmiques socials, ambientals, econòmiques i polítiques derivades dels escenaris emergents.

Tecnologia ètica i humana

Crear nous models organitzatius i tecnològics al servei de les persones per capacitar i contribuir de manera crítica a la transformació tecnològica.

Salut i benestar planetari

Promoure la salut planetària mitjançant l'ús de les TIC, per contribuir a crear una societat més justa, inclusiva i democràtica.

Sobre què fem recerca?

REINVENTAR LES AULES

Llegeix-ne més

"No hi ha un únic model d'aula ideal: s'ha d'adaptar a l'escola, l'alumne, l'ideari del centre..."

Com era una classe del 1920? Com és una classe del 2024?

Possiblement, molt semblants. El gran problema és que ni l'alumnat ni els docents ni la metodologia que fan servir ho són. La societat planteja nous reptes i necessitats. Els professionals miren de donar-hi resposta a través de noves metodologies, eines i adaptació dels continguts. Però què passa amb els espais?

"Hi ha una necessitat explícita de millorar els espais d'aprenentatge des de les necessitats pedagògiques, que són úniques a cada comunitat. És per aquest motiu que l'evolució dels espais en cada cas té un resultat particular, i això requereix un procés de codiseny per aconseguir aquesta personalització", assenyalava Marta López, docent i investigadora de la UOC, i una de les quatre sòcies de Smart Classroom Project.

L'empresa va néixer com a projecte de recerca l'any 2017 i va ser finalista de l'SpinUOC 2020, la jornada anual d'emprenedoria de la UOC. Arran de la tasca duta a terme pel grup, el 2023 va néixer Smart Classroom Project, una empresa derivada impulsada per l'Àrea de Recerca i Innovació de la UOC, per mitjà de Hubbik, i per la Fundació Bosch i Gimpera, de la Universitat de Barcelona. "Volem, sobretot, treballar amb l'Administració per impactar en el màxim de centres educatius, que tenen una necessitat de millora més evident", explica Marta López.

Com és l'aula ideal? "No hi ha un únic model ideal: l'aula s'ha d'adaptar a l'escola, l'alumne, l'ideari del centre... Amb tot, sí que hi ha uns principis que haurien de tenir els espais d'aprenentatge. Per exemple, han de respectar el principi de flexibilitat: l'aula ha de permetre treballar en grup, però també de manera individual; ha de comptar amb diferents subespais, etc. El segon principi és el del benestar i la comoditat per a l'alumne i el docent, o el d'oferir multiplicitat de recursos, des de papers a fins a formats digitals, que donin suport i ajudin al llarg del procés. Evidentment, han de ser aules segures."

La Marta és sòcia de l'empresa derivada Smart Classroom Project, adreçada a centres educatius. Aquesta empresa se centra en recerca, consultoria, assessorament i implementació d'innovacions pedagògiques aplicades al disseny, a l'ús i a l'avaluació d'espais educatius i de recerca.

Marta López Costa

12

RECERCA JOVE

Llegeix-ne més

Diana Roig-Sanz

13

La Diana estudia com les literatures i les cultures circulen a diferents escales entre l'element global i l'element local, utilitzant eines i mètodes de les humanitats digitals, amb una perspectiva descolonial i de gènere. Coordina el grup de recerca Global Literary Studies (GlobalLS), i la seva trajectòria també li ha valgut el nomenament de professora de recerca ICREA a Catalunya, un contracte Ramón y Cajal o una beca Leonardo de la Fundació BBVA. Des del 2023 és membre de l'Acadèmia Jove d'Espanya.

Què és exactament l'Acadèmia Jove d'Espanya (AJdE)?

La creació d'aquesta institució va voler omplir un buit en la ciència espanyola. Amb la voluntat de reconèixer de manera transversal, i sense estar limitada a una disciplina en concret, l'Acadèmia pretenia aportar l'exemple de professionals de la ciència de referència al nostre país que poguessin servir de model per a estudiants més joves, des de l'escola fins a l'inici del període doctoral, i fomentar les vocacions científiques en edats primerenques en totes les àrees del coneixement, incloent-hi les ciències socials i les humanitats.

Quines propostes vas presentar a l'AJdE?

La proposta de la meua candidatura abordava la necessitat d'incloure les humanitats en els debats científics del nostre país i concedir més visibilitat i finançament a la recerca d'aquesta àrea, que pot beneficiar també altres àmbits pròxims en les ciències socials. La meua candidatura es va centrar en tres línies de treball: el foment de la diversitat cultural i lingüística, el foment de perspectives descoloniales i de gènere aplicades a una història global de la traducció i la literatura, i la promoció d'una recerca sostenible des dels mateixos temes de recerca.

Tres valors que es destaquen en l'AJdE són la inclusió, la paritat i la sostenibilitat. Fins a quin punt la ciència ha inclòs ja aquests valors?

En les últimes dècades, s'ha posat de manifest una necessitat creixent d'atendre la diversitat en els llocs de treball —pel que fa al gènere, l'orientació sexual o en termes de multiculturalitat ètnica o religiosa—, i aquesta realitat ha impulsat el fet que, cada vegada més, tot i que no amb la celeritat que caldria, les universitats contractin, retinguin i proposin les dones per a càrrecs que requereixen més experiència i lideratge.

Quin consell donaries a qui inicia la seva carrera investigadora?

Un dels valors més necessaris que la joventut investigadora ha de posseir és la resiliència, a més de la passió i l'entusiasme per la feina, la flexibilitat i les circumstàncies familiars i personals necessàries que els permetin, si cal, poder-se traslladar a un altre país, a més d'una certa visió de les oportunitats de cada àrea i de la recerca que pugui atreure més finançament i que, alhora, satisfaci els interessos propis.

"La resiliència, la passió i l'entusiasme són claus per començar una carrera investigadora"

ADAPTAR-SE AL CANVI

Llegeix-ne més

En Francisco ha desenvolupat la seva trajectòria en el sector hotelier, des d'un vessant tant públic com privat. Ha cursat el màster universitari de Turisme Sostenible i TIC. El seu treball final, *Resistències i resiliència en el Mar Menor. Una anàlisi de narratives sobre la base de la teoria de l'enquadrament d'acció social*, ha rebut la distinció extraordinària al millor TFM atorgada per REDINTUR.

Francisco Jerez

14

"El màster m'ha donat una nova perspectiva del turisme des de l'òptica de la sostenibilitat"

Què és el que valores més de tot el que has après en aquest màster?
He ampliat coneixements i m'ha donat una nova perspectiva del turisme des de l'òptica de la sostenibilitat. M'ha facilitat una visió nova de la gestió i la planificació de les destinacions turístiques. La sostenibilitat depèn, d'una banda, del fet de tenir cura del medi natural de les destinacions, i, de l'altra, de minimitzar els possibles impactes negatius en les comunitats locals i garantir una activitat econòmica sostenible i respectuosa amb l'entorn. M'han distingit amb el Premi Extraordinari al Millor Expedient Acadèmic del màster.

Quin és l'objectiu principal del treball?

El Mar Menor i La Manga són la destinació turística principal de la Regió de Múrcia. Es tracta d'una mateixa realitat biogeogràfica i geoturística. És un espai natural sotmès a múltiples pressions antròpiques que l'han portat al límit de la supervivència ambiental. Això compromet la sostenibilitat sociocultural de les comunitats locals i la sostenibilitat econòmica dels principals sectors empresarials de la zona, fet que afecta la reputació que té com a destinació turística rellevant.

Quines són les conclusions principals del treball?

L'anàlisi indica que el cas del Mar Menor és únic. Mostra que una crisi de fallida d'un ecosistema fa que un conjunt de persones s'auto-organitzin en moviments de resistència de base local, com a resposta resilient, i es connectin a l'àgora de l'activisme digital de les xarxes socials amb els moviments de justícia ecològica a escala internacional. Així mateix, la recerca ha tret a la llum importants troballes en relació amb la formació d'aquests moviments socials de resistència. Són moviments que sorgeixen des d'una població que, en la majoria de casos, és resident de la zona, amb una important representació femenina i amb valors ecofeministes.

Com veus el sector del turisme d'aquí a deu anys?

El turisme s'haurà d'adaptar al canvi climàtic els pròxims anys. Això comporta que la protecció, la preservació i la cura del patrimoni natural i cultural siguin una prioritat, perquè és el manteniment sobre el qual s'assenten la majoria d'activitats turístiques. Sense naturalesa i sense patrimoni, difícilment hi pot haver economia, ni turisme, i menys turisme sostenible.

Així mateix, la digitalització i la intel·ligència turística són una prioritat que s'ha de concretar en la transferència del coneixement en tots els àmbits del turisme. I, finalment, el turisme ha de ser respectuós amb el patrimoni cultural i cuidar el medi natural on s'assenten les comunitats amfitriones, per no banalitzar ni infravalorar el seu llegat i els seus costums.

EMPRENENT EL VOL

Llegeix-ne més

La salut mental continua essent un gran tabú, tot i que, segons l'OMS, una de cada quatre persones patirà algun trastorn d'aquesta mena al llarg de la vida, i encara que aquests problemes siguin una de les causes principals de baixa laboral. Amb la idea de millorar el diagnòstic i la intervenció primerenca, l'empresa emergent Aimentia Health ha desenvolupat una plataforma que aprofita el potencial de la intel·ligència artificial per agilitzar el reconeixement de casos en crisi, personalitzar diagnòstics i fer seguiment de teràpies a pacients amb ansietat, depressió, fòbies, trastorns bipolars o tendències suïcides. L'any 2020, l'empresa emergent va guanyar el premi Ramon Molinas Foundation a l'impacte social i va rebre el guardó del públic del programa SpinUOC. "La UOC i l'equip de Hubbik han estat un pilar fonamental en el nostre desenvolupament", explica Jorba.

Aimentia Health té en funcionament una plataforma operativa no només a Espanya, sinó també a l'Argentina, Mèxic i Xile, i ja té més de 31.000 usuaris registrats, entre pacients i professionals, en més de 120 escoles. "La salut mental es continua considerant, lamentablement, un estigma", assenyala Edgar Jorba, que també cursa el màster d'Executive MBA de la UOC. "Per aquest motiu, volem democratitzar l'accés a aquest model d'atenció, basat en la recerca i en eines clíniques intel·ligents que van molt més enllà d'una simple videotrucada".

Dissenyada amb una estructura flexible i amb un llenguatge de programació propi que integra fonts diverses de dades i crea solucions a mida, de manera àgil i ràpida, Aimentia Health és un espai al núvol que proporciona eines i serveis d'emergència en salut mental per a tot tipus d'usuaris, tant pacients (adults, infants, adolescents) com professionals (especialistes, representants d'escoles i altres treballadors).

La plataforma permet als professionals disposar d'una tecnologia de reconeixement ràpid de casos en crisi, amb la personalització del diagnòstic i el seguiment de teràpies a pacients amb ansietat, depressió, fòbies, trastorns bipolars o tendències suïcides. "Les futures aplicacions d'Aimentia Health estaran relacionades, també, amb els abusos de substàncies i els trastorns alimentaris", afegeix Jorba.

"Els trastorns mentals s'estan convertint en una epidèmia silenciosa mundial, que s'ha d'abordar amb innovació i amb el desenvolupament de noves tecnologies"

Edgar Jorba

15

L'Edgar és CEO i cofundador d'Aimentia Health, una empresa emergent que vol contribuir al diagnòstic precoç i oferir una atenció personalitzada als pacients amb problemes de salut mental. I és que, segons Jorba, els trastorns mentals esdevenen una "epidèmia silenciosa mundial, que s'ha d'abordar amb innovació i amb el desenvolupament de noves tecnologies"

IMPACTANT EN LA SALUT DIGITAL

Llegeix-ne més

Liv Raphael

16

La Liv és la directora del Clúster ODS3 de Salut i Benestar, de l'Associació Internacional d'Universitats (IAU, per la sigla en anglès). Està format per set institucions d'educació superior i és coordinat per la UOC, amb el lideratge de l'eHealth Center. Plegats, contribueixen a tancar la bretxa entre ciència, coneixement i política.

La majoria de països i sistemes de salut continuen lluitant amb les conseqüències de la pandèmia de la COVID-19. Com ha influït la pandèmia en la salut?

Som a mig camí cap a les metes de l'Agenda 2030, i la pandèmia, juntament amb la resta de crisis existents combinades entre si, ha frenat el progrés cap a l'objectiu de desenvolupament sostenible (ODS) 3, que vol garantir una vida sana i promoure el benestar de la societat en totes les edats. També ha posat de manifest de manera inequívoca la importància dels determinants socials de la salut.

I en la salut mental?

Segons l'OMS, la prevalença mundial de problemes de salut mental d'ansietat i depressió va augmentar entorn d'un 25 % durant el primer any de la pandèmia. En l'entorn actual, en què es combinen múltiples transicions i crisis econòmiques, socials, polítiques i ambientals, serà important fer costat a les persones perquè desenvolupin habilitats que els serveixin per fer front a aquest entorn incert, volàtil i que canvia ràpidament.

Com poden contribuir les eines de salut digital a superar aquests desafiaments?

Les solucions de salut digital poden ajudar amb la gestió de la informació, augmentar l'accés, complementar el suport existent i adaptar les intervencions a les característiques i necessitats específiques de les persones.

I com poden contribuir l'educació superior i la recerca a millorar la prestació de serveis de salut digital en la salut mental?

Les universitats tenen diverses funcions per exercir com a llocs de treball i estudi, de recerca i de formació dels professionals de la salut. Són un lloc privilegiat de treball en múltiples àmbits. Participen activament a escala global, regional, nacional i local a través de la recerca, i també interactuen directament amb les comunitats locals a través dels seus programes de participació comunitària. Com a membres clau de la comunitat de la salut, poden ajudar a connectar i promoure l'intercanvi entre investigadors, professors, ONG, governs, sector privat i comunitats.

La COVID-19 també ens ha ensenyat moltes coses sobre la connexió entre la nostra salut i la del planeta.

Sí, per dir-ho en poques paraules, la salut del planeta determina l'aire que respirem, els aliments que mengem, l'aigua que bevem i l'entorn de vida que compartim. Per tant, no hi pot haver salut humana sense salut planetària. Els nostres sistemes de salut també tenen un impacte ambiental i utilitzen recursos planetaris, tant renovables com no renovables.

"No hi pot haver salut humana sense salut planetària"

HUB INTERDISCIPLINARI DE RECERCA I INNOVACIÓ

Recerca

+50 Grups de recerca

+500 Investigadors i investigadores

319 Tesis doctorals llegides

1 Escola de Doctorat

8 UOC Labs

26,7 M€ de finançament (en projectes vigents)

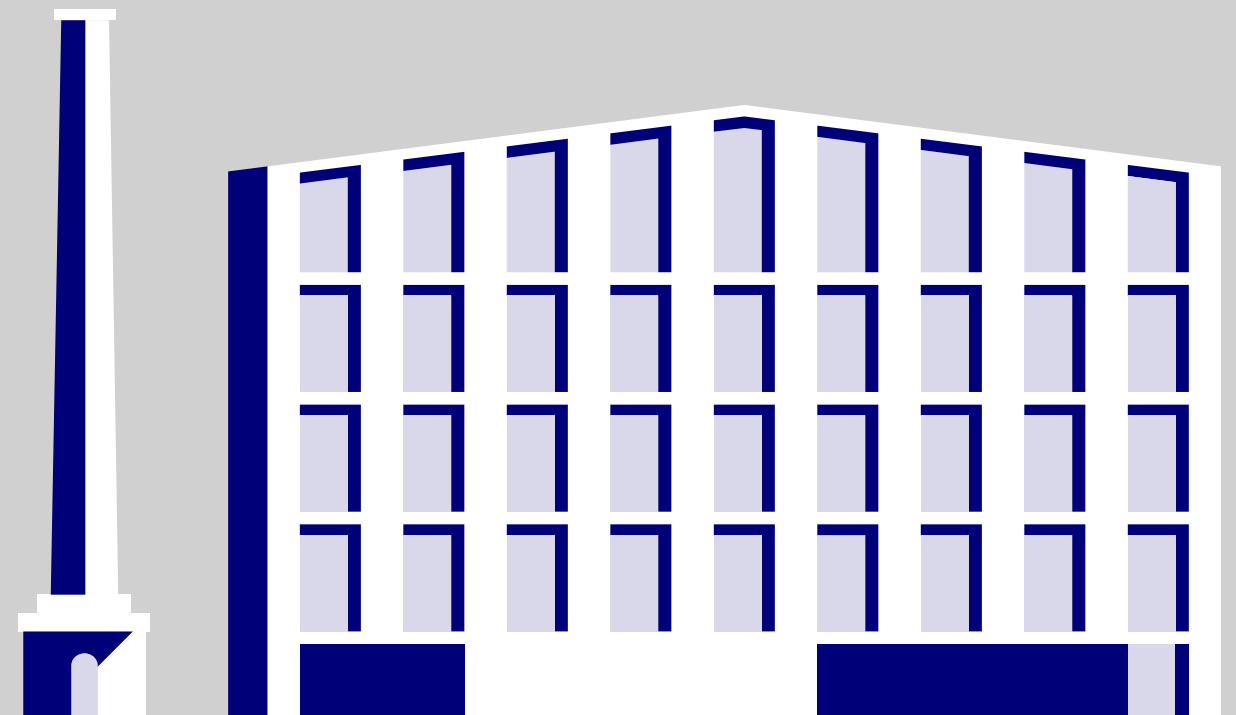
Transferència

30 Patents **3** Spin-offs

32 Doctorats industrials

+8 M€ d'ingressos per contractes Universitat-empresa (des del 2010)

Xifres del curs 2023-2024

Com fem recerca?

Posem el focus en projectes interdisciplinaris en ciències humanes i socials, educació, salut i tecnologia. Estem compromesos amb el coneixement obert, la interdisciplinarietat i la cooperació en xarxa, promovent la recerca sobre tecnologia i l'ús de les TIC per a la transformació educativa i la igualtat social.

TRENCANT PARADIGMES

Accedeix al vídeo

Aquesta professional experta en treball social, especialitzada en política pública, amb un màster de discapacitat i inclusió social, i amb experiència en docència universitària, tenia clar, juntament amb la seva mare, que la ceguesa no s'havia de convertir en un impediment més per avançar cap a l'assoliment dels seus objectius. Per a ella, el bastó és una altra manera de moure's pel món, i l'entén com una eina i no pas com una extensió del seu cos.

Pel que fa a la seva experiència amb la UOC, sense pensar-s'ho i gràcies a una altra professora, el 2021, la Lucía es va convertir en professora col·laboradora dels Estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació. Defineix el seu pas per aquesta universitat com un desafiament i una experiència meravellosa, i en destaca l'exercici intercultural i multicultural que li exigeix reinventar-se com a professora i que interpella el seu exercici pedagògic, fet que implica la discapacitat i els contextos socials. De la mateixa manera, considera que aquest rol aporta a la seva tasca com a funcionària pública a través de dos elements fonamentals: d'una banda, el fet de reconèixer les diferents realitats de les persones; de l'altra, la constant actualització teòrica i pràctica d'aquestes realitats, fet que li permet donar-se a l'altre i entendre'l en tot el seu ésser.

En parlar dels avenços i de les bretxes per consolidar una societat més inclusiva i que brindi garanties a la població amb capacitats diverses, reconeix que encara hem d'avançar en tecnologies accessibles, no solament per a les persones amb discapacitat, sinó en general per a tothom, de manera que es garanteixi l'accés a la informació i al coneixement. Tanmateix, indica que la UOC ha fet una gran feina a l'hora d'oferir alternatives d'interacció a través de les tecnologies de la informació, que redueixen aquestes barreres.

"El meu pas per la UOC és un desafiament i una experiència meravellosa"

Lucía Lozada

17

La Lucía és professora col·laboradora dels Estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació. També és coordinadora de la Secretaria Tècnica de Discapacitat, dependència que forma part de la Sotssecretaria per a la Governabilitat i Garantia de Drets de la Secretaria Districtual de Govern de Bogotà (Colòmbia), des d'on ha treballat per canviar els paradigmes i incloure en l'agenda pública, acadèmica i social un tema tan important com la discapacitat.

TRENCANT ESTEREOTIPS

Llegeix-ne més

"És crucial l'empoderament que aconseguen; per a elles, veure una noia programant és completament normal"

Quin impacte has observat en les nenes que participen en el programa, tant en l'àmbit personal com en les seves habilitats tecnològiques?

Des d'un punt de vista tecnològic, aprenen a programar per blocs o a editar un vídeo, però sobretot desenvolupen el pensament computacional, que podran aplicar en molts altres àmbits. Després hi ha un component d'emprenedoria, de planificació del projecte, d'anàlisi de la competència, de màrqueting i comunicació. Crec que l'impacte més important és, però, en habilitats com el treball en equip, la motivació, el compromís, i també la diversió, perquè s'acosten a la tecnologia des del joc i el lleure.

Finalment, és crucial l'empoderament que aconseguen; per a elles, veure una noia programant és completament normal, i queden sorpreses en descobrir que hi ha menys noies que nois en informàtica o enginyeries a les universitats, fet que no té sentit per a elles. Per a mi, aquest és l'aspecte principal del programa.

Com creus que programes com Technovation Girls contribueixen a reduir la bretxa digital de gènere i a fomentar l'interès en les STEAM entre les nenes?

La bretxa de gènere es tanca sobretot a partir de la premissa de la normalitat que les nenes i noies pensin un problema de la seva comunitat i hi donin una resposta tecnològica; es trenquen estereotips, biaixos inconscients, i les noies veuen com a models altres noies o joves que proposen altres solucions, o bé professionals de l'àmbit STEAM del seu gènere. Pel que fa a la bretxa digital, la característica que defineix amb més exactitud la capacitat digital de l'alumnat és el nivell socioeconòmic de les famílies.

El programa trenca aquestes barreres, ofereix una base tecnològica, no ja de programació, sinó de pensament computacional a nenes i noies, moltes de les quals no hi accedirien d'altra manera. Un 60 % de les nenes de Technovation Girls continuen amb estudis STEAM, i la comparació amb cohorts similars que no participen en el programa mostra un increment de més del 40 % que continua els estudis i ho fa en STEAM.

La Francina és alumna, tutora del màster universitari de Filosofia per als Reptes Contemporanis, i també mentora de Technovation Girls Catalunya, un programa que motiva les nenes i joves a desenvolupar aplicacions mòbils per solucionar problemes de la seva comunitat.

Francina Sole

18

COMPROMÍS SOCIAL

Llegeix-ne més

La Montse té 52 anys i és mare de dos fills. Treballa en l'àmbit social, també és estudiant del grau d'Antropologia i Evolució Humana, i voluntària en el Programa català de refugi (PCR). Fa mentories grupals socioinclusives per a famílies de persones refugiades, amb estatus d'asil o protecció internacional.

Montse Arias

19

"L'arribada de persones que classifiquem com a refugiades també crea estigmes que m'agradaria deixar enrere"

Què et va motivar a apuntar-te al Programa català de refugi?
Sento que tots podem fer coses cada dia tant per a la gent afavorida com per a la gent desfavorida; tots tenim les nostres coses. De fet, ja participo com a voluntària en activitats de l'ajuntament de la meua ciutat (Terrassa). Així, un dia vaig veure que la UOC tenia una llista enorme de programes i em vaig apuntar al programa de refugiats i al de la prevenció i suport del suïcidi. Vaig fer les dues formacions. No em podia comprometre a gaires hores i dies, però sí que podia dedicar-hi, per exemple, una tarda a la setmana i, si calia, alguna cosa més. Així ha estat.

Per què vas triar aquest programa i no un altre?
Segurament, pel caràcter social, i perquè estàvem i estem en plena guerra a Ucraïna i a Palestina. Els poso cara i nom, conec persones d'aquests països, i això encara em fa sentir més a prop del seu sentiment. L'arribada de persones que classifiquem com a refugiades també crea estigmes que m'agradaria deixar enrere. No és gens fàcil per a ells, com tampoc ho seria per a nosaltres, i és d'una gran durada per a qualsevol persona de més de setanta anys, per exemple, que arriba a un nou país on l'idioma i els costums no tenen res a veure amb la seva antiga realitat. Com a antropòloga que em sento, surt de mi lluitar contra aquesta alteritat estigmatitzada.

Què t'ha aportat el Programa català de refugi tant personalment com acadèmicament?
Acadèmicament, suposo que ha estat el fet de practicar, un cop més, la convivència amb l'alteritat de costums, de maneres de pensar o d'actuar. Remou veure que tots podríem veure'ns obligats a canviar de cop de realitat, i fa que acceptis encara més la diversitat de cultures i entenguis que, en realitat, la diferència només la crea un mateix.

Personalment, m'aporta amor que es transforma en una energia meravellosa. Pot sonar idíl·lic, però realment és com anar a una sessió d'aprenentatge i humilitat humana que et fa entendre la importància de les relacions humanes i que, tot i ser una petita partícula en l'engranatge, és molt important i sa.

Quant a l'aspecte laboral, recomano el programa per tot el que pots aportar en l'àmbit del suport i tot el que et pot aportar a tu com a eina social i personal. Les experiències socials són un ventall de possibilitats i creixement que no només aporten experiència a la teua carrera i atenció al públic, sinó que sumen en resolució de conflictes, en eines emocionals i en empatia.

GENERANT SINERGIES

Llegeix-ne més

Nella Escala

20

Una de les eines per lluitar contra l'abandonament escolar (provocat moltes vegades per la falta de motivació) és l'ús de les arts com a vehicle d'aprenentatge i de les TIC (*e-learning*). Està demostrat que aquestes estratègies afavoreixen l'experiència educativa i que l'alumnat hi participa més i es mostra més engrescat. Aquesta és la base de la recerca de la Nella, estudiant del doctorat d'Educació i TIC (*E-learning*), que abans ja havia estat estudiant de màster i tutora de la Universitat.

Per què vas decidir fer el doctorat a la UOC?
Inicialment, per tres motius: el fet de continuar amb el programa d'Educació i TIC, la flexibilitat de fer-lo en línia i a temps parcial, i la bona acollida que vaig tenir d'una de les meves supervisores, que em va animar a enviar la proposta de projecte.

Coneixia la dinàmica de la UOC i estava molt contenta amb el procés que havia tingut com a estudiant de màster i com a tutora. Em semblava que era un bon moment i un bon espai per fer els estudis de doctorat. A més, la possibilitat de compartir i conèixer altres experiències en congressos, seminaris i tallers, i també de fer estades de recerca en altres països, feia que tot plegat fos encara més enriquidor.

El Hub s'ha convertit en un punt d'atracció de talent per a persones que veniu de fora. Per què creus que passa això?
El Hub per si mateix és atractiu pel concepte i les possibilitats que ofereix a l'investigador. D'una banda, té un espai de recerca modern on es pot treballar tranquil·lament i relacionar-se amb investigadors de diferents programes i disciplines per intercanviar criteris, crear sinergies, i sumar i aprendre en conjunt. Aquesta col·laboració enriqueix significativament el procés de recerca.

De l'altra, hi ha la possibilitat d'experimentar amb els UOC Labs, laboratoris equipats per dur a terme una recerca aplicada. A més, la possibilitat d'emprendre amb el teu projecte de recerca, amb el suport d'una plataforma de transferència i empenedoria, fa que encara sigui més interessant.

Què és el que t'ha sorprès més de la recerca que es fa a la UOC?
Em sorprèn la quantitat de grups de recerca que hi ha i tot el que es genera quant a coneixement i transferència. És interessant saber què fan altres grups i veure com s'hi pot alinear el que fas tu, amb un treball més interdisciplinari.

Em sembla fascinant el dinamisme de l'Escola de Doctorat per generar espais d'aprenentatge en diversos temes d'actualitat, i també les trobades que permeten descobrir més coses del que fan els investigadors dels diferents programes doctorals. També vull destacar l'acompanyament de l'equip, que hi és sempre per donar-te suport, escoltar-te, resoldre dubtes i guiar-te en el teu trajecte com a investigador.

"El Hub et permet relacionar-te amb investigadors per intercanviar criteris, crear sinergies, i sumar i aprendre en conjunt"

COMPARTINT EL CONEIXEMENT

Mark Farid
Artista resident del
programa Science,
Technology and the Arts

REPTES
CONTEMPORANIS

PÀG 43

Esther Méndez
Anestesiòloga de l'Hospital
Universitari de Bellvitge.
Alumni del màster
universitari de Salut Digital
(E-Health) i impulsora
d'El Meu Quiròfan

IMPACTANT EN
LA CIUTADANIA

PÀG 45

Joan Arnedo
Director del màster
universitari de Disseny
i Programació de
Videojocs i investigador

PROFESSIONS
DEL PRESENT

PÀG 48

Cristina Agustín
IT talent acquisition
leader a NTT Data
Europe & Latam

ALIANCES
ESTRATÈGIQUES

PÀG 50

Mirela Fiori
Urbanista, professora i
investigadora. Directora
del màster universitari
de Ciutat i Urbanisme

TREBALL
EN EQUIP

PÀG 52

Rachel Palmén
Investigadora del grup
de Gènere i TIC

REDUIR
LA BRETXA

PÀG 42

Olga Merino
Estudiant del màster de
Comunicació Corporativa,
Protocol i Esdeveniments

EMPODERAMENT
PROFESSIONAL

PÀG 44

Joaquín Jiménez
Alumni. Cofundador
de Steam4all

IMPACTE
GLOCAL

PÀG 49

Miquel Martorell Vicens
Director gerent del Teatre
Principal de Palma.
Membre del Consell Alumni

TRANSFORMACIÓ
PROFESSIONAL

PÀG 51

Georgina Matamoros
Alumni. Vicepresidenta
mundial de la Jove
Cambra Internacional

EMPRENEDORIA
PERMANENT

PÀG 53

REDUIR LA BRETXA

Accedeix al vídeo

Rachel Palmén

21

El projecte INSPIRE té l'objectiu de millorar la recerca sobre igualtat i donar suport pràctic a les institucions que implementen plans i accions d'igualtat. La finalitat última és contribuir a reduir la bretxa de gènere en l'entorn de la recerca i la innovació. Al capdavant hi ha la Rachel, investigadora sènior del grup Gènere i TIC (GenTIC).

Estem tancant la bretxa de gènere en el món de la recerca?
La proporció de persones de la Unió Europea amb doctorat està gairebé equilibrada en termes de gènere, segons les dades del 2019 de l'informe *She Figures 2021*. No obstant això, les dones només representen un 41,3 % dels científics i els enginyers amb feina. Les dones estan significativament subrepresentades en els camps orientats a la tecnologia, ja que suposen menys d'una quarta part dels professionals autònoms en ciències i enginyeria i el sector de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Les dades mostren que les dones representen més del 40 % del personal acadèmic, però hi ha diferències considerables segons el grau i el nivell. Mentre que sumen gairebé la meitat del personal de grau C i D, només ocupen al voltant d'una quarta part del personal de grau A, equivalent al nivell de catedràtic.

I quins desafiaments hi ha per construir un sistema de recerca més inclusiu i equitatiu?

L'amenaça actual més important per a la igualtat de gènere és la reacció de les ideologies de dretes contra els estudis de gènere i la igualtat de drets. Els avenços que s'han aconseguit els últims anys ara són qüestionats. Per exemple, al Canadà s'han eliminat les disposicions d'igualtat, diversitat i inclusió en les polítiques de finançament de la recerca, mentre que als Estats Units s'ha aprovat un projecte de llei que prohibirà les oficines i iniciatives de diversitat, equitat i inclusió (DEI) en tota l'educació superior. Potser una de les barreres més importants per al canvi és la resistència institucional. Aquesta es pot fer més explícita, com passa en la defensa que duen a terme individus que busquen protegir els seus privilegis de gènere, o menys explícita, com en el cas de persones o organitzacions que en teoria donen suport a la igualtat, però que no prenen mesures clares. Aquesta última forma és molt més difícil d'identificar.

En aquest context, com encaixa el projecte INSPIRE?

INSPIRE té com a objectiu construir una base empírica per a les polítiques i els plans d'igualtat de gènere. Aquests han d'adoptar un enfocament interseccional, però hi ha una manca general de coneixement i experiència sobre com fer-ho bé. A més de desenvolupar l'evidència científica, INSPIRE pretén brindar suport pràctic a les organitzacions de recerca i empreses que participin en el procés de canvi.

"L'amenaça més important per a la igualtat és la reacció d'algunes ideologies contra els estudis de gènere"

REPTES CONTEMPORANIS

Accedeix al vídeo

"Observo com les coses externes, passades pel filtre de la tecnologia, influeixen en la consciència i la identitat"

Les tecnologies digitals poden canviar la narrativa entorn de la crisi climàtica? Com pot ajudar a lluitar contra aquesta emergència global el diàleg entre l'art, l'acadèmia i l'activisme? Aquestes són algunes de les qüestions sobre les quals reflexiona el projecte Invisible Voice, de Mark Farid, artista resident a la UOC, en el marc de la residència impulsada per Hac Te (Hub d'Art, Ciència i Tecnologia de Barcelona) dins el projecte europeu S+T+ARTS in the City.

"Invisible Voice observa com les coses externes, passades pel filtre de la tecnologia, influeixen en la consciència i la identitat. Aquesta residència a la UOC és molt adequada per al projecte en què estic treballant, perquè em donarà accés tant a investigadors de la Universitat com a organitzacions no governamentals, grups d'artistes, activistes...", explica Farid.

El projecte de Farid vol respondre al repte inicial sobre com les narratives digitals poden ajudar Barcelona a fer front a la crisi climàtica actual. L'artista ha treballat al *hub* de recerca del campus: "L'objectiu és que els artistes, els investigadors i les ONG treballem de manera conjunta amb un abordatge multidisciplinari, que en realitat és l'essència del segle XXI, i aquest és l'enfocament amb el qual treballa la UOC. Com podem aplicar aquests principis al projecte Invisible Voice?", diu l'artista i investigador.

La residència, de nou mesos, és coordinada per Hac Te, *hub* que explora les interseccions entre art, ciència i tecnologia per afrontar la complexitat dels reptes contemporanis i del qual la UOC és sòcia fundadora, juntament amb una desena d'organitzacions de referència dels camps cultural, científic, acadèmic i tecnològic.

En Mark és un artista digital, investigador i professor de Belles Arts a l'escola Central Saint Martins, de la Universitat de les Arts de Londres. El creador ha estat un dels onze seleccionats de les residències S+T+ARTS (Science, Technology and the Arts), un programa impulsat per la Comissió Europea que convida artistes a donar una resposta als reptes a què han de fer front les regions europees combinant la creativitat i les tecnologies.

Mark Farid

22

Olga Merino

23

L'Olga es va graduar en Comunicació el gener passat. La seva estada de pràctiques en una agència de relacions públiques ha desembocat en un lloc de treball en dos àmbits que l'apassionen: el sector nupcial i el màrqueting digital. Ara, a més, estudia el màster universitari de Comunicació Corporativa, Protocol i Esdeveniments.

Com va ser la teva experiència fent el grau de Comunicació?
Fer aquest grau em va permetre estudiar el que m'apassiona sense deixar enrere els àmbits laboral i social. Vaig començar amb una mica de preocupació, perquè estudiar en línia suposa un compromís personal elevat: ets tu qui ha de gestionar el temps per llegir materials, elaborar treballs, participar en els debats... Però un cop tens la dinàmica, considero que et proporciona una experiència molt positiva.

Quins avantatges i quins reptes vas trobar durant el grau?
Estudiar a la UOC et permet formar-te des de qualsevol punt del món. Tens flexibilitat horària; l'única obligació horària és entregar les PAC el dia establert. El suport personalitzat amb els tutors en cada assignatura m'ha ajudat a aclarir dubtes i resoldre problemes.

El repte principal va ser l'ordre, l'organització i l'autodisciplina que necessites per lliurar els treballs. A això s'hi suma l'autoaprenentatge, perquè t'ajudes dels documents i recursos d'aprenentatge. De totes maneres, has de ser proactiu amb la informació, i no hi ha ningú que t'expliqui el temari en veu.

Vas fer les pràctiques curriculars a l'agència de comunicació Cloud Factory. Com van ser?

Tot i que al començament del primer semestre del 2022 dubtava de si fer pràctiques, vaig acabar buscant empreses de l'àmbit de les relacions públiques. Quan vaig veure l'oferta de Barcelona Sky en què buscaven un *wedding & event planner* amb coneixements de màrqueting digital i relacions públiques, no m'ho vaig pensar dues vegades i hi vaig enviar la sollicitud. El sector nupcial sempre m'havia interessat i tenia l'oportunitat d'involucrar-m'hi a través del màrqueting digital, dos àmbits que m'apassionen. Al cap de tres setmanes, ja feia les pràctiques no curriculars i vaig allargar-hi l'estada per fer-hi les curriculars. Aquestes pràctiques em van obrir la porta al món laboral, i gràcies a aquesta experiència treballo en el que m'agrada.

T'imaginaves que de les pràctiques en sortiria una experiència laboral?

Al principi no m'ho pensava, però al cap de quatre mesos vaig veure que l'equip directiu tenia interès en mi. Això va fer que deixés la mentalitat de fer pràctiques i que em prenguéssin la feina com si ja fos una professional, amb una implicació més gran i sense por d'expressar les meves idees. D'aquesta manera, van veure que volia continuar a l'empresa, i així va ser.

"Les pràctiques em van obrir la porta al món laboral: treballo en el que m'agrada"

"Les solucions digitals ens faran la vida més fàcil"

Des del juliol del 2023, l'Hospital Universitari de Bellvitge (HUB) ha implementat amb èxit l'aplicació web *El Meu Quiròfan*, una eina digital impulsada per l'Esther per millorar l'experiència dels pacients i els seus familiars durant el procés quirúrgic.

Esther Méndez

24

"Moltes vegades, els pacients em preguntaven: 'Però què em faran avui a la cirurgia?'. Tot i que aquesta informació s'explica a la consulta preoperatòria, moltes vegades el pacient se n'oblida. S'ha demostrat que menys del 20% dels pacients recorda aquesta informació. Per això, vaig tenir la idea d'ajuntar-la tota, en una aplicació que el pacient es pogués mirar tranquil·lament des de casa", explica Esther Méndez. És anestesiòloga de l'Hospital Universitari de Bellvitge (HUB) i alumna del màster universitari de Salut Digital (*E-health*), a més de la metgessa impulsora d'aquesta aplicació. L'objectiu de l'aplicació web és aconseguir tant la satisfacció dels pacients com beneficis per a la seva salut. "Les solucions digitals ens faran la vida més fàcil", assegura la Dra. Méndez.

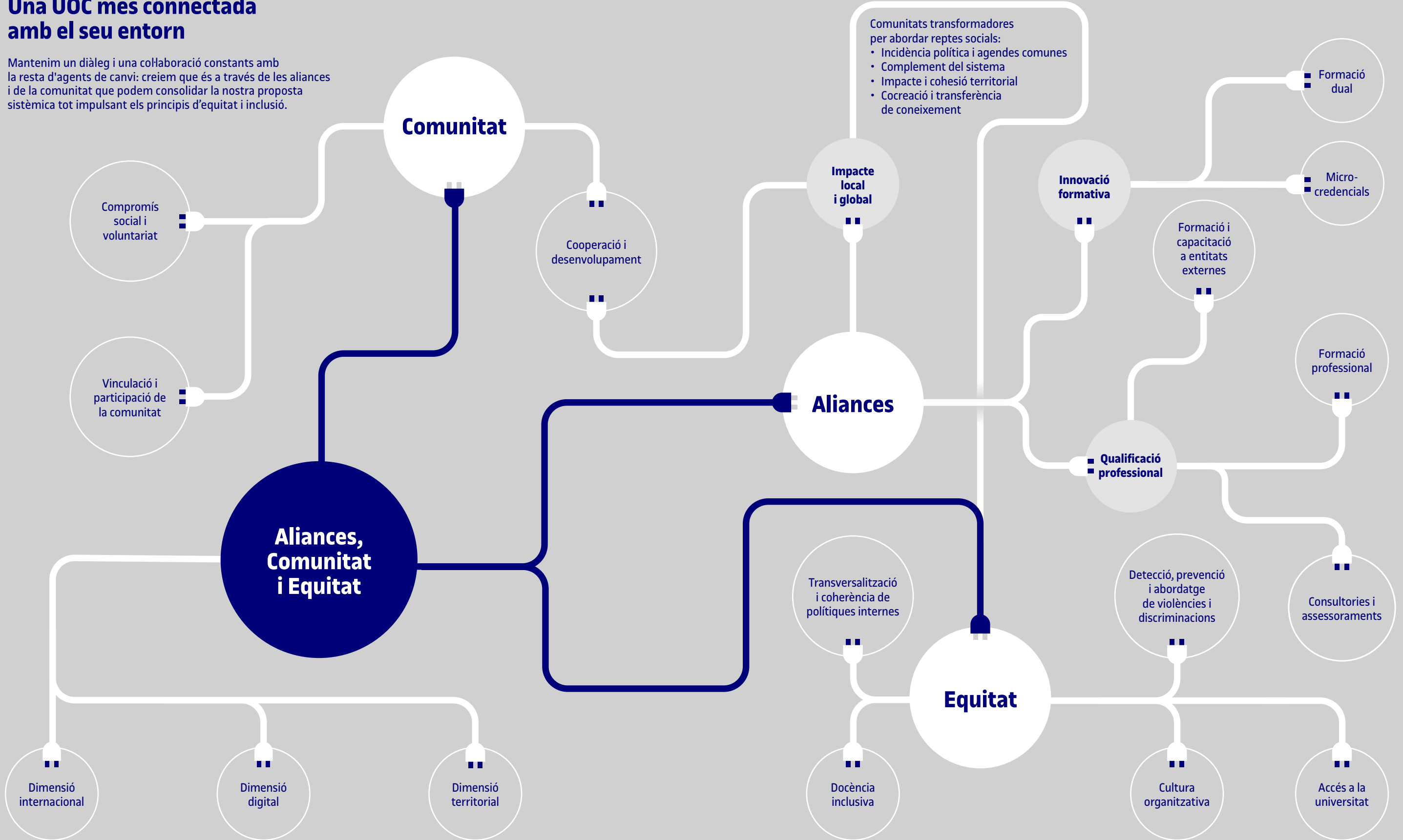
El Meu Quiròfan va néixer com a resultat del seu treball final de màster i l'any 2020 va guanyar la primera convocatòria de l'ajut *De la Idea al Projecte*, de l'eHealth Center de la UOC. Aquest ajut incloïa una dotació econòmica i mentoria per al desenvolupament del projecte. A més, també va rebre l'ajut de la convocatòria PECT Innovation Call 2021, de l'Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge (IDIBELL), amb finançament de la Unió Europea.

"Haver desenvolupat l'aplicació mentre feia el màster m'ha ajudat a implementar-la d'una manera més acadèmica, amb continguts més assolits", explica Méndez. Es tracta d'un cas d'èxit a la UOC perquè aconsegueix arribar a l'objectiu final del màster, que és tenir un impacte social que reverteixi directament en la ciutadania.

Una UOC més connectada amb el seu entorn

Mantenim un diàleg i una col·laboració constants amb la resta d'agents de canvi: creiem que és a través de les aliances i de la comunitat que podem consolidar la nostra proposta sistèmica tot impulsant els principis d'equitat i inclusió.

PROFESSIONS DEL PRESENT

En Joan és enginyer informàtic i el director del màster universitari de Disseny i Programació de Videojocs. També és investigador.

Joan Arnedo

25

Llegeix-ne més

"L'especialització del nostre màster és el perfil més buscat del mercat"

En quin punt es troba la indústria dels videojocs?

Ha passat a ser un sector *mainstream*. Puges a l'autobús i pots veure una persona gran jugant a *Candy Crush*. Això, tot i que molta gent no ho tingui present, és algú que juga i consumeix videojocs. Pràcticament, d'una manera o altra, tothom hi participa. La indústria, ara mateix, és capaç d'arribar a la gran majoria de la població: es troba en un moment de plena ebullició. La Direcció General d'Innovació i Cultura Digital de la Generalitat ha posat molt èmfasi en el fet que Catalunya sigui el *hub* del sector a Espanya, o al món. Hi ha una gran demanda de professionals perquè es necessita molta gent que programi, i que ho faci bé.

És un bon moment, doncs.

S'ha de tenir clar que tant a escala d'indústria com de recerca té un gran potencial, en què, a més a més, encara hi ha un component artístic i vocacional molt gran que el fa encara més atractiu. Ara bé, això també el converteix en un sector amb molta competència: és una indústria molt diversa i en què no cal arribar al grau més alt de la piràmide laboral per poder-se guanyar la vida i fer una feina que ompli també en l'àmbit personal.

I en què consisteix el màster?

Una de les diferències en comparació amb altres màsters són els dos perfils del pla acadèmic que oferim: el disseny i la programació. La majoria d'estudis intenten abordar totes les facetes del desenvolupament de videojocs, però el nostre vol destacar en l'àmbit específic de la programació.

La meva decisió d'enfocar el màster es va basar en el fet que valia més saber moltes coses d'algun àmbit concret que molt poquet de molts altres. En resum, els perfils que tenen més demanda dins de la indústria són els que forma el màster: el resultat és una alta ocupació.

Quins són els punts forts del màster universitari de Disseny i Programació de Videojocs de la UOC?

És un màster universitari, a un preu públic, que ofereix un alt grau d'optativitat i personalització. I tot això, des de casa. Tothom pot accedir al màster: no cal tenir un *background* tecnològic per entrar-hi. A més, es posa molt èmfasi en la creació contínua d'un portafolis personal de treball, cosa que acaba repercutint molt positivament en la recerca posterior de feina. Els docents, a més, són professionals de la indústria amb àmplia experiència, i hi ha la possibilitat d'accedir a estudis de doctorat.

IMPACTE GLOBAL

Llegeix-ne més

Què vols aportar a la societat?

Coneixement. L'estem canalitzant a través de dues organitzacions sense ànim de lucre: Steam4all, que dona suport a mestres del món rural que ens demanen ajuda, i Moianès Sostenible, on treballem per a una transició energètica justa, perquè la gestió de l'energia, que ara és en poder d'oligopoli, passi a mans de la gent.

El 2020 cofundes Steam4all, que impulsa les disciplines STEAM en escoles de zones rurals incorporant-hi la perspectiva de gènere. Quina és la motivació per tirar endavant el projecte?

Les zones rurals i les dones. Vam arribar a ser una plantilla de gairebé 650 persones, en què els projectes liderats per dones assolien els objectius d'acord amb els terminis establerts. En canvi, els homes sovint tenien excuses per justificar que no s'arribés a termini. El problema era que costava trobar dones enginyeres.

El teu primer contacte amb el món universitari va ser estudiant ciències físiques a principis dels anys setanta, i hi vas tornar el 2009 per fer el grau d'Enginyeria Informàtica a la UOC. Què et va tornar a portar a la universitat?

Va ser arran d'una experiència positiva amb la UOC. A la meua empresa organitzàvem un esdeveniment en què plantejàvem si els serveis que oferíem havien de ser locals i globals. Vam demanar col·laboració a diverses institucions, i la UOC va ser la que va cooperar amb nosaltres. A partir d'aquell contacte amb el món universitari, vaig veure moltes coses positives, i vaig decidir matricular-m'hi per assolir el saber fer de la Universitat.

L'últim descobriment que has fet?

Saber treballar en remot i connectar-me amb la gent per videoconferència. Des de la pandèmia és normal, però ho vaig aprendre amb la UOC, molt abans del 2020.

"Vull tornar a la societat el que he rebut durant la meua vida professional: coneixement"

Joaquín Jiménez

26

En Joaquín és alumni. Jubilat neorural, viu al Moianès i és cofundador de Steam4all, divulgador de STEAM a les escoles i promotor de les comunitats energètiques.

ALIANCES ESTRATÈGIQUES

Accedeix al vídeo

Per què NTT Data ha decidit col·laborar amb la UOC?
Juntament amb la UOC, hem ofert 25 beques a dones per participar en l'Escola de Programació amb l'objectiu d'impulsar i facilitar la seva entrada en el sector tecnològic i afavorir la seva integració en el mercat laboral.

Quin és l'objectiu d'aquesta col·laboració entre universitat i empresa?

Amb aquesta aliança, el que busquem és facilitar a les dones la seva incorporació a un sector innovador, competitiu i, a més, permetre'ls participar en un projecte híbrid de formació i impuls laboral.

Com percebeu la falta de programadors i programadores?

Veiem l'escassetat de programadors en el sector com una oportunitat per fomentar les vocacions STEM, de manera que les persones que actualment estudien aquestes carreres puguin ser referents en el futur i ens ajudin gradualment a augmentar el talent en el sector.

Per què és important per a NTT Data promoure el talent?

Promoure el talent femení i donar-hi suport no és només una responsabilitat nostra, sinó una aposta perquè el futur tecnològic sigui més innovador i equitatiu. Amb aquestes petites accions, el que volem és que el futur del sector tecnològic pugui comptar amb tota la diversitat i tot el talent disponibles.

Cristina Agustín

27

La Cristina és *IT talent acquisition leader* a NTT Data Europe & Latam, empresa que ha ofert 25 beques per a dones que volien estudiar a l'Escola de Programació de la UOC. Busquen trencar la bretxa de gènere en el sector tecnològic i oferir oportunitats perquè més dones es desenvolupin com a programadores.

"Promoure el talent femení i donar-hi suport és una aposta perquè el futur tecnològic sigui més innovador i equitatiu"

TRANSFORMACIÓ PROFESSIONAL

Llegeix-ne més

"La UOC m'ha canviat professionalment la vida"

Què suposa ser el nou responsable de la sala escènica més important de les Illes Balears?

És un repte professional important. Vinc del món de la producció, i fa temps que volia fer aquest canvi i apostar per això. És un doble repte: vull estar a l'altura del que esperen els companys de feina i la institució, i també els espectadors. Em fa molta il·lusió.

La formació ha estat una constant en la teva carrera. Vas començar estudiant Disseny (EDAA), després Ciències Empresarials a la UOC, i també tens un màster de Gestió Cultural i un màster de Direcció d'Organitzacions.

He anat afinant la trajectòria: tot el que he fet està molt connectat; sempre m'han encaixat les titulacions que oferia la UOC. M'ha ajudat a completar el meu perfil professional, sempre enfocat a tenir responsabilitat dins d'una organització.

Què diries a qui anheli dedicar-se professionalment al sector cultural?

Li recomanaria que tingui una formació reglada i acadèmica àmplia, més enllà dels seus dots i de la seva intuïció natural.

Al teu currículum també destagues que ets alumni col·laborador. Què ha suposat la UOC a la teva carrera professional?

M'ha obert un món, m'ho he passat molt bé. Soc un poc fan de la UOC. La UOC no és una pantalla: és un equip humà molt gran, amb moltíssima responsabilitat. Haver estat secretari del Consell d'Estudiants m'ha permès conèixer els valors de la Universitat. Tinc companys del Consell d'Estudiants amb qui encara parlem i volem fer una trobada després de deu anys. Gràcies a la UOC, ens han canviat professionalment les vides a tots quatre. Conèixer internament l'organització també m'ha enriquit professionalment.

En Miquel és gestor cultural i dissenyador i, des de fa pocs mesos, el director gerent del Teatre Principal de Palma. Ha estat estudiant, representant del Consell d'Estudiants, i actualment membre del Consell Alumni.

Miquel Martorell Vicens

28

TREBALL EN EQUIP

Llegeix-ne més

Mirela Fiori

29

La Mirela és urbanista, a més de professora i investigadora. Dirigeix el màster universitari de Ciutat i Urbanisme. També forma part del grup de recerca Nodes, que investiga reptes socials contemporanis des d'una perspectiva transdisciplinària, integrant tres focus d'interès principals: la comunicació, l'educació i l'urbanisme.

El projecte col·laboratiu #SomiaLaPau, dut a terme conjuntament amb estudiants del màster universitari de Ciutat i Urbanisme, ha donat l'oportunitat al veïnat de la Pau, a Barcelona, d'aportar la seva veu per poder repensar col·lectivament els espais d'aquesta zona de la ciutat, d'acord amb les seves experiències i amb els usos quotidians.

Mirela Fiori, urbanista i directora del màster, va rebre la proposta de plantejar una col·laboració i posar en marxa un projecte de remodelació de la plaça de Conxita Badia. "Un treball així requeria un equip de professionals multidisciplinari, i és el que vam aportar des de la UOC", assenyala Fiori, que mitjançant una convocatòria oberta a tot l'estudiantat del màster va seleccionar estudiants de perfils molt diversos per iniciar la col·laboració: un arquitecte, una treballadora social, un geògraf, un estudiant graduat en Filosofia, Ciència Política i Economia, una sociòloga i un enginyer de camins.

El resultat de la primera fase de #SomiaLaPau és una agenda urbana d'acció comunitària a escala de barri que integra les diferents iniciatives que s'han identificat com a actuacions prioritàries. L'objectiu de la segona fase serà avaluar, de les actuacions identificades com a prioritàries, quines es poden dur a terme de manera autogestionada i quines poden resultar en projectes tècnics viables per presentar a l'Administració i treballar en la seva concreció. "Treballem juntament amb entitats i organitzacions socials per fomentar aquest impacte social, que per a nosaltres és prioritari", destaca Fiori.

Després d'un any de feina, s'ha constatat que la sensació dels veïns és que "tenen un barri increïble però que està abandonat per l'Administració, que hi ha inseguretat, que els espais públics no estan mantinguts, que els joves no tenen espais apropiats per a la socialització, etc.", assenyala la directora del màster.

"Treballem juntament amb entitats i organitzacions socials per fomentar aquest impacte social"

EMPRENEDORIA PERMANENT

Llegeix-ne més

La Georgina és fundadora i directora de l'agència de màrqueting Et Voilà!, i vicepresidenta mundial d'una de les organitzacions juvenils més grans del món: la Jove Cambra Internacional (JCI). També és alumna de la Universitat.

Georgina Matamoros

30

"Sempre et pots reinventar, pots viure moltes vides en una de sola"

Com et definiries?

Emprenedora. Quan estudiava a la universitat, vaig fundar el club d'emprenedors i de petita deia que de gran seria cap. M'agradava el món empresarial i la idea d'emprendre, jugava a treballar en un banc. Sempre he estat molt inquieta i decidida. Per això, vaig estudiar a la UOC, perquè em permetia seguir fent coses.

Va ajustar-se a les teves expectatives?

Totalment. Estudar el màster de Direcció de Màrqueting i Comunicació em va permetre seguir vivint a Alemanya i acceptar l'oferta de feina de l'empresa on feia les pràctiques. Abans vaig estudiar un doble grau d'ADE i *International Management* amb la particularitat que un dels graus s'estudiava en un país de la Unió Europea.

Quin vas triar?

Alemanya. Des que era petita estava obsessionada amb el país, volia anar-hi perquè era el motor d'Europa. Tenia claríssim que volia emprendre, ser empresària a Alemanya o treballar en una empresa allà, i em semblava la millor opció. Va ser allà que vaig entrar en contacte amb el món del màrqueting, tot un descobriment. La formació 100 % en línia de la UOC em va permetre viure el primer any del màster a Alemanya i el segon a Taiwan.

Va costar tornar a casa?

Al principi molt. Feia anys que vivia a fora: a Barcelona, Múnic, Taipei... M'apuntava a tot el que podia: estava subscripta a una *newsletter* d'emprenedors on oferien un curs de la JCI, una associació sense ànim de lucre amb representació en 117 països i amb 200.000 membres. La meua inquietud em va dur a muntar la seu de la JCI a les Terres de l'Ebre. Som un territori bastant abandonat: o et mous per fer que passin coses o ningú ho farà.

I ara ets la segona dona espanyola i la primera catalana que ocupa la vicepresidència mundial d'aquesta associació.

Vaig anar escalant. Com a ambaixadora europea, tinc assignats sis països: França, Mònaco, Luxemburg, República Txeca, Sèrbia i Xipre. Treballem per desenvolupar habilitats de lideratge amb el *learning by doing* (aprendre fent).

Com et plantejes el futur més immediat?

Crec que sempre et pots reinventar, pots viure moltes vides en una de sola. Potser d'aquí a uns anys torno al poble i gestiono finques d'arròs, soc professora o munto una llibreria. Però, ara per ara, m'encantaria que la meua agència de màrqueting creixés i la feina em permetés continuar viatjant. La veritat és que gràcies a la JCI tinc clients de fora de Catalunya i Europa. Voldria poder seguir fent coses que m'omplin. M'omple molt conèixer gent: la gent t'inspira i tu també pots inspirar-los, és com la salseta de la vida.

Vijay Kumar

És un professional destacat en l'àmbit de l'educació i la tecnologia. Ha estat director de l'Oficina d'Innovació i Tecnologia de l'Institut Tecnològic de Massachusetts (MIT), a més de degà associat d'Open Learning. Hi ha desenvolupat una carrera de 27 anys i s'ha convertit en una figura clau en la innovació educativa.

"La UOC feia aprenentatge obert, aprenentatge en línia, abans que no es posés de moda"

Mariana Mazzucato

Reconeguda com una de les economistes més influents del món, és catedràtica d'Economia de la Innovació i el Valor Públic al University College de Londres i fundadora i directora de l'Institut per a la Innovació i el Propòsit Públic (IIPP). Va ser nomenada doctora *honoris causa* per la UOC l'any 2022.

"És un honor rebre un doctorat *honoris causa* d'una universitat que està dissenyada per incloure tothom, una universitat que pensa en l'*online* no només en l'àmbit tecnològic i d'innovació, sinó també de manera social, en relació amb els drets humans"

Mary Beard

És catedràtica de Clàssiques a la Universitat de Cambridge. Destaca per la seva tasca de fer els clàssics més accessibles i fer reviure l'antiga Roma des del punt de vista dels seus habitants. Va ser nomenada doctora *honoris causa* per la UOC l'any 2019.

"Hem de trobar la manera (i la UOC és evident que l'ha trobat) d'aprofitar el poder de les noves tecnologies per millorar l'experiència de les noves generacions d'estudiants"

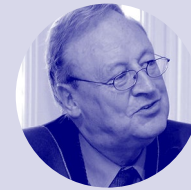

Sanjay Sarma

Nascut a l'Índia el 1968, Sarma és vicepresident d'Aprenentatge Obert al MIT, lidera projectes d'educació en línia i col·labora amb institucions com la UOC. Amb una sòlida formació en enginyeria mecànica, ha estat clau en el desenvolupament de models educatius innovadors i en la integració de la tecnologia en la docència.

"Una classe en línia es pot aturar, passar més ràpid, veure lentament, interrompre, veure a doble velocitat. I els trucs cognitius es poden aplicar en línia: els efectes de recuperació, la repetició espaiada... Tot això es pot fer en línia i millor que en una classe. Aquí és on entra la UOC. Esteu dissenyats des del principi per funcionar així. Sou visionaris"

William J. Mitchell

William J. Mitchell (1944-2010) fou un destacat arquitecte, urbanista i investigador, professor del MIT i líder del MIT Media Lab. És reconegut per les seves contribucions pel que fa a ciutats intel·ligents, disseny urbà digital i noves tecnologies aplicades a l'arquitectura i l'urbanisme. La seva obra va transformar la concepció i el disseny de l'entorn urbà en l'era digital.

"La UOC ha fet el pas molt més radical de crear un veritable campus virtual que serveixi als estudiants, siguin on siguin i quan els vagi bé"

Francesca Bria

Reconeguda experta i assessora en polítiques de digitalització i tecnologies de la informació. Ha ocupat rols destacats en l'àmbit públic i privat, i ha treballat per impulsar la innovació tecnològica amb un enfocament centrat en les necessitats democràtiques i sostenibles.

"Lluitem contra la bretxa salarial de gènere i també, com ja saps, lluitem per trobar una manera de combatre la precarització de la dona en el mercat laboral, visualitzar el talent de les dones en la tecnologia i assegurar-nos que aquesta conversa tingui lloc. I crec que sou un dels millors grups a la UOC amb un treball que ja està fent això"

Wendy Hall

Doctora en Matemàtiques, és catedràtica de Ciència Computacional, vicerectora adjunta de Compromís Internacional de la Universitat de Southampton, directora executiva del Web Science Institute i directora gerent del Web Science Trust. Va ser nomenada doctora *honoris causa* per la UOC l'any 2023.

"Necessitem desesperadament la diversitat. Ens calen habilitats i coneixements interdisciplinaris, i aquestes són dues de les coses que veig que floreixen aquí, a la UOC"

Martin Carnoy

Des del 1969, és professor d'Educació i Economia a la Universitat de Stanford. És economista i s'ha especialitzat en la relació entre l'economia i el sistema educatiu. Va inaugurar el curs 2004-2005 de la UOC, amb una lliçó inaugural sobre les possibilitats i els reptes de les TIC en l'ensenyament.

"La UOC, que està completament organitzada entorn de la xarxa i és la més recent i la que fa un ús més ampli de les TIC, representa el canvi més gran en la definició d'una universitat"

Edició
Àrea de Comunicació

Disseny
Opisso Studio

Número de dipòsit legal
B 16885-2024

Data de publicació
Octubre del 2024

Adreça postal
Universitat Oberta de Catalunya
Rambla del Poblenou, 154-156, 08018 Barcelona

